АНОНС НОМЕРА

Звітна конференція 2-3 стор.

Із життя біофаку 6-7 стор.

У світі мистецтва 13 стор.

ЗАМОК

Газета Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту ім. Тараса Шевченка

29 лютого 2012 року, №1-4, (121-124)

"ЗАМОК" ПИШУТЬ ВСІ

П'ЯТЬ РОКІВ ВІД ПЕРШИХ КРОКІВ

П'ять років тому серед національних засобів масової інформації з'явилося особливе видання – газета Кременецького обласного гуманітарно-педагогічного інституту імені Тараса Шевченка "Замок".

Перша особливість видання полягала в тому, що це не була звичайна інститутська чи університетська багатотиражка, чим в основному обмежуються навіть поважні національні університети, а повноцінний, внесений до каталогу видань друкований орган вищого навчального закладу із власним передплатним індексом. Друга особливість полягала у сміливості нашого ректорату, який, не маючи у своєму кадровому резерві жодного професійного журналіста, відважився засвітити на інформаційному небосхилі України газету, котру готуватимуть фахівці педагогічних спеціальностей. Третя особливість – зміст газети: анонсування її інститутського статусу фактично позбавляло редакцію морального права (хоч офіційне право лишалося) публікувати матеріали, що не мають стосунку до інституту, чим визначилося змістове навантаження "Замку" – інформаційно-аналітичні публікації про всі сторони й аспекти життя нашого ВНЗ. Особливість четверта – характер газети: виконуючи важливе завдання інформаційного забезпечення життєдіяльності навчального закладу, насамперед науково-педагогічного процесу, наш друкований орган містить конструктивні матеріали – публікації позитивного, творчого характеру, принципово уникаючи формального і змістового негативу, який несе в собі елементи деструктивізму.

П'ята особливість – редакційний гурт газети: максимально компактний, мінімальний за кількістю працівників (п'ятеро), кожен з яких, оперативно виконуючи свої функції, готовий до функціонального універсалізму. Шоста особливість "Замку" – його творці, його постійний автор: це не тільки редакція газети, а вся наша інститутська спільнота, бо редакція лише формально, текстово, зі своїм художнім підходом обробляє, оживляє і "випускає" у світ той інформаційний матеріал, який творять своєю повсякденною діяльністю ректорат, науковці-педагоги, студентство, працівники всіх підрозділів закладу. Якщо коротко, то "Замок" – це колективний автопортрет інституту.

Не буде зайвим згадати слова скептиків, які п'ять років тому, після виходу першого номера нашої газети, говорили: "Побачимо, чи буде у них (тобто у нас) про що писати у п'ятому номері". Автор цих слів не знав святої істини: газету пишуть своїми справами ті, про кого пише газета. Нарешті, сьома особливість: "Замок" – не один, бо на інформаційному змагальному полі він отримав потужне підкріплення у формі інститутського телебачення та веб-сайту інституту, що склало триєдину інформаційну сім'ю навчального закладу – його інформаційний центр".

Виокремимо ще одну, без сумніву, найважливішу, особливість не лише газети, а й всього Інформаційного центру

інституту: їх ініціатором і провідним організатором виступив ректор інституту, професор А.М.Ломакович – йому належить ідея заснування газети, створення інститутського телебачення та веб-сайту інституту й об'єднання цих трьох елементів у єдину інформаційну структуру. Саме ректор запропонував назву газети – "Замок", як символ історичної спадкоємності навчальних закладів, що діяли в наших корпусах, як символ цитаделі науки й освіти, культурно-освітнього центру нашого краю і як свідчення наших можливостей не лише утвердити себе в національному освітянському просторі, а й підвищити свій статус, образно кажучи, до висоти та міцності замку. Та найголовніше те, що, об'єднавши непрофесіоналів у редакційний колектив, він спонукав і стимулював їх до діяльності на рівні професійному.

Найскладніші обов'язки в період заснування "Замку" виконувала проректор з наукової роботи В.Є.Бенера: на її долю випала підготовка комплексу документації, необхідної для офіційної реєстрації газети, включення до каталогу періодичних видань та отримання

передплатного індекса – всі вимоги були виконані у повному обсязі – і газета отримала путівку в життя.

Технічний тягар публікації першого номера "Замку" виніс на своїх плечах кандидат філологічних наук О.В.Василишин: його робочі контакти з працівниками Шумської районної друкарні, постійне перебування біля друкарського станка, контроль технічної підготовки до друку і самого процесу друкування дали йому право взяти до рук перший, ще

"теплий" примірник газети.

Всі п'ять років – від першого номера газети до нинішнього – готують "Замок" до виходу у світ квартет незмінних працівників: головний редактор Анатолій Багнюк, літературний редактор і відповідальний секретар Ніна Казьмірук, редактор-дизайнер Сергій Юрчук, фотохудожник Петро Данилюк. На даний час до них приєдналася випускниця нашого інституту Валентина Кащук, яка редагує матеріали відділу студентської молоді, виконує комп'ютерну верстку газети, здійснює відеозйомку, веде веб-сайт інституту в мережі Інтернет. В різні часи до редакційного колективу входили: Олег Василишин, Ірина Скакальська, Наталія Савелюк, Олена Хилюк як профільні редактори; Олексій Багнюк, Ігор Міщук, Світлана Горковець, Олександр Войтків, Роман Дубровський, які забезпечували набір, верстку, фотохудожні роботи та коректуру.

"Замок" – це літопис нашого ВНЗ: на 440 сторінках 124 номерів газети – історія педагогічного інституту за останні п'ять років. Гортаючи сторінки газети, ми здійснюємо екскурс у наше недавнє минуле, у нашу новітню історію. Вже в передових програмних статтях бачимо обриси стратегічних проблем, над якими працював колектив інституту: визначальним пріоритетом завжди була якість освіти, орієнтація навчального процесу на перехід від знання до розуміння; актуальними залишилися проблеми інтеграції в європейський освітній простір та інтеграції освіти і науки, забезпечення синтезу навчально-виховного і науково-педагогічного процесів.

Стратегічна лінія функціонування інституту знаходила своє відображення в інших публікаціях на сторінках газети: 579 статей, опублікованих за ці роки, висвітлювали всі аспекти життєдіяльності науково-педагогічного і студентського колективів, працівників усіх структурних підрозділів закладу. Вагомим додатком до текстового матеріалу "Замку" стали понад дві тисячі фотоілюстрацій, кожна з яких є наочним підтвердженням рівня й об'єктивності газетної інформації. "Замок" подає матеріали системно, за відповідними рубриками: "Передові статті", "Наукові конференції", "Наші публікації", "Студентське життя", "Зарубіжні зв'язки", "На спортивній хвилі", "Презентуємо книгу", "З історії краю", "Літературна сторінка" та інші.

На сторінках "Замку" знаходимо більше 230 повідомлень про публікації наших науковців у наукових збірниках, престижних періодичних часописах і окремими книгами. Газета містить інформацію про висвітлення зарубіжними виданнями матеріалів щодо нашого навчального закладу, а також у зібраннях енциклопедичного типу, як от, "Енциклопедія педагогічної освіти України", "Флагмани освіти і науки України".

У центрі уваги "Замку" – участь наших фахівців у наукових форумах: за останніх п'ять років науковці інституту брали участь у 132 конференціях, конгресах, семінарах за межами інституту, а також у звітних конференціях і конференціях, приурочених навчальним закладам – нашим історичним попередникам, творчості Ю.Словацького, М.Вериківського, В.Бессера, у Днях науки – у межах інституту.

Завдяки газеті її читачі разом з нашими делегаціями побували на зустрічах з діячами освіти і культури української діаспори та навчальних закладів Великої Британії, науковцями і студентами Могильовського державного університету ім.А.Кулєшова (Білорусь), відвідали Ягеллонський університет, Гуманітарно-педагогічну академію ім.А.Гейштора (м.Пултуськ), Краківський педагогічний університет (Польща), були присутніми на таких міжнародних дійствах, як "Діалог двох культур" і "Кременецькі пленери".

Практично кожен номер "Замку" містить історичні матеріали: Волинська гімназія і Волинський ліцей, Кременецька братська школа, Кременецький ліцей, Українська приватна гімназія ім.І.Стешенка, образотворче і музичне мистецтво, спорт на Кременеччині, відомі постаті минулого – діячі української і зарубіжної культури, імена яких пов'язані з нашим містом, – таку й іншу історичну тематику пропонує газета читачам.

Сторінки газети "відвідали" десятки наших випускників, колективи окремих ДНЗ і ЗОШ, делегації інших закладів освіти, а читачі "побували" у Карпатах, на Львівському книжковому форумі, на Сорочинському ярмарку, здійснили екскурсії до відомих історико-архітектурних і природних пам'яток України.

Особлива увага приділяється студентському життю, якому надаються окремі сторінки газети. Мистецьке життя в основному представлене діяльністю окремих творчих колективів ("Пілігрим", "Палітра", "Натхнення", "Калина", "Горлиця" та інші), проведенням фестивалів і конкурсів ("Кобзарська ватра"), висвітленням творчості діячів національної культури. Додамо до цього майже три сотні поетичних і прозових творів наших авторів, опублікованих на "Літературно-мистецькій сторінці".

"Замок" пишуть всі "Замок" пише кожен. Своїм творчим внеском у спільну справу – розбудову та розвиток нашого навчального закладу. Щоби був він міцним і непохитним, як замок. А в замку – безпечно та надійно...

ЗВІТНА НАУКОВА КОНФЕРЕНЦІЯ:

Валентина Бенера,
проректор з наукової роботи

До програми VIII звітної наукової конференції професорсько-викладацького складу інституту за 2011 рік увійшли доповіді, співдоповіді та наукові повідомлення 125 науковців, об'єднаних у 15 проблемно-тематичних секцій, що узгоджується в загальному з актуальними проблемами гуманітарної освіти, які відображаються у щорічному однойменному збірнику наукових праць науково-педагогічних працівників інституту і конкретно з фаховими проблемними темами, які розробляють науковці кожної кафедри, ведуть дисертаційні дослідження здобувачі наукових ступенів, озвучують на конференціях, симпозіумах, інших наукових форумах представники нашої інститутської науки.

Роботу пленарного засідання розпочав вітальним словом ректор інституту, професор А.М.Ломакович. Звертаючись до учасників конференції, він відзначив конкретні здобутки колективу навчального закладу в реалізації заходів і планів наукової роботи, серед яких — проведення на базі інституту Всеукраїнської та регіональної конференцій і участь представників інституту у більш як тридцяти наукових зібраннях, що проходили в інших науково-освітніх установах, в тому числі і за рубежем; публікація сотень наукових статей у фахових збірниках і періодичних виданнях; захист працівниками інституту дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня кандидата наук (І.А.Білосевич, О.О.Бережанський, Т.С.Семегин, Т.О.Долга, В.М.Мартинюк, О.І.Дух, Р.Т.Гарматюк); підготовка нашими фахівцями п'яти навчально-методичних посібників з відповідним Грифом МОН, молоді та спорту України (Д.М.Скільський, О.П.Макаренко, І.С.Коханська, А.І.Шинкаренко і Н.Є.Бондаренко, С.М.Корнієнко); робота над монографіями, методичними рекомендаціями, різноплановими науково-методичними та навчально-дидактичними матеріалами; присвоєння вченого звання доцента восьми нашим науковцям (Н.Г.Воронцовій, О.В.Пасічник, О.В.Василишину, А.В.Янкову, В.Г.Мазурку, Т.С.Фасолько, Д.Ч.Чику, О.Г.Солов'ю).

Продуктивною за змістовим навантаженням і формами роботи виявилася теоретична частина пленарного засідання. В тематиці доповідей і в методиці виступів доповідачів переплелись традиційні й інноваційні мотиви та методи: історичні проблеми з інноваційними методиками у змісті виступів, а традиційний лекційно-інформаційний виклад — з елементами модерних медіатехнологій. На історико-теоретичному аспекті досліджуваних ними проблем акцентували кандидат історичних наук, доцент І.Б.Скакальська в темі "Національна еліта Волині міжвоєнного періоду XX століття: шляхи формування і становлення" та автор цієї статті у доповіді "Розвиток теорії і практики самостійної роботи студентів у вищих закладах освіти України: історико-педагогічний аспект (II пол. XIX — XXI ст.)". У цьому ж аспекті підготовлена, заанонсована у програмі конференції доповідь доктора історичних наук, професора, завідувача кафедри суспільних дисциплін Г.И.Стронського "Поляки в Україні як фактор міждержавних українсько-польських відносин". Модернізація науково-педагогічного пошуку та запровадження інновацій у навчально-виховний процес структурно-тематично і методологічно об'єднали доповіді тандему молодих науковців, кандидатів наук Т.О.Долгої ("Психологічні передумови вдосконалення усної перекладацької діяльності студентів-філологів") і О.О.Бережанського ("Удосконалення структури та змісту фізичної підготовки лижників-двоборців на етапі попередньої базової підготовки"). Особливе теоретичне і практичне забарвлення мала доповідь доктора медичних наук, професора кафедри методики викладання біології та екології В.М. Василюка "Формування індивідуальної професійної структури збереження здоров'я студентів і викладачів".

Учасники пленарного засідання мали змогу ознайомитися з виставкою найновіших публікацій науково-педагогічних працівників інституту, організованої науковою частиною спільно з деканатами.

Близько 120 тематик стали предметом уваги науковців, які працювали в секційному форматі.

У першій секції члени кафедри суспільних дисциплін аналізували "Місце і роль Волині та Галичини в історичних, політичних, соціально-економічних і культурних процесах України", що є постійною проблемою кафедри, за матеріалами роботи над якою суспільники опублікували п'ять однойменних щорічних збірників наукових праць. Загальних теоретичних проблем стосувалися наукові повідомлення "Філософсько-ментальний зміст державних символів України" (А.Л.Багнюк) та "Інформаційна політика США у контексті світових воєн" (В.Й.Разіцький). Проблеми Галицько-Волинського регіону висвітлював В.П.Мазурок ("Суспільно-економічні процеси в Західній Україні в 1944 — 1945 рр."). Місту Кременцю і Кременеччині приурочили свої виступи В.Д.Собчук ("Місто Кременець як центр вивчення регіональної історії Волині"), О.Г.Соловей ("Музейна педагогіка та використання бази музеїв Кременеччини в процесі підготовки майбутніх вчителів"), В.Г.Мазурок і М.М.Матвіюк ("Соціально-економічний портрет Кременеччини 2010 — 2011 років"). Зберегли вірність тематиці дисертаційних досліджень В.Є.Ткачук ("Теоретичні аспекти вирішення проблем, пов'язаних із забезпеченням діяльності органів виконання покарань в Україні") та М.В.Левенець ("Культурологічна освіта на Волині і трансформаційні процеси в Україні кінця XX — початку XXI століття").

Науково-педагогічні працівники кафедри психології вивчали "Психологічні аспекти самореалізації студентської молоді в сучасному культурному середовищі", де напрям розмови визначили доповіді кандидатів психологічних наук М.Б.Боднар ("Криза етнічної ідентичності молоді як психологічна проблема") і Н.М.Савелюк ("Релігійність в аспекті психологічних концепцій"). У межах згаданого напряму працювали Н.Б.Бабій ("Психологічні аспекти етнізації дитини в дошкільному віці") і М.В.Голота ("Специфіка релігійних знань і почуттів у підлітковому віці та способи їх формування"). Розширили діапазон наукових пошуків Ю.В.Тимош ("Чинники формування моральної свідомості у молодшому шкільному віці"), В.П.Назарук ("Психологічні аспекти формування еколого-орієнтованої свідомості старшокласників") та І.М.Дячук ("Теоретичні засади формування картини світу підлітка"). Методологічний акцент у розкритті проблеми "Професіоналізація як фактор особистісного розвитку майбутніх вихователів дошкільних навчальних закладів" зробила С.С.Гусаківська.

"Актуальні педагогічні проблеми в сучасних наукових дослідженнях" стали предметом обговорення членів секції №3, до якої увійшли науково-педагогічні працівники кафедри педагогіки. Частина доповідей носила чітко виражений історико-аналітичний характер у педагогічному контексті: "Трактат І.Канта "Про педагогіку" як програма формування особистості" (І.І.Гаврищак), "Музичне мистецтво українського народу в контексті світової культури: до проблеми естетичного виховання в педагогічних поглядах Уласа Самчука" (Н.В.Приймас), "Система шкільної освіти Галичини другої половини XIX століття як фактор становлення української національної свідомості" (Р.Я.Яковишин), "Розвиток методики навчання історії у початковій школі України в середині XIX — початку XX століття" (В.М.Мартинюк), "Матеріально-технічна база Волинської гімназії" (І.І.Бєлова). Окремі доповідачі наголошували на проблемі становлення особистості педагога у різних контекстах: професійному — "Педагогічна майстерність як складова професійної компетентності вчителя" (Н.А.Бодруг), "Інформаційно-пізнавальні радіопрограми та їх роль у професійній підготовці вчителів початкових класів" (Т.В.Захарчук), "Прозовий фольклор як чинник становлення особистості" (О.П.Макаренко) і зробила наголос у цій проблематиці завідувач кафедри Л.М.Кравець темою "Самоконтроль у сфері становлення майбутніх педагогів". Зацікавила науковців і специфічна тематика: "Особливості адаптації до навчання першокурсників у вищому економічному навчальному закладі" (Ю.А.Щербак), "Сутність характеристики гендерної толерантності майбутніх учителів початкових класів" (Л.Л.Мустяца).

Над проблемою "Пріоритетні напрямки розвитку дошкільної та початкової освіти" працювали науковці кафедри теорії та методики дошкільної освіти. Серед запропонованих доповідей лише одна — "Гуманізація педагогічного процесу — основа становлення і розвитку дошкільної освіти в умовах сьогодення" (Л.І.Врочинська) — носила загальнотеоретичний характер, інші вирізнялися тематично окресленою, конкретно методичною спрямованістю: "Розвиток творчості дошкільників в образотворчій діяльності" (Т.С.Фасолько), "Формування свідомих знань та умінь молодших школярів під час розв'язування сюжетних задач" (В.В.Павелко), "Оптимізація творчого самовираження старших дошкільників у музичній діяльності" (І.А.Онищук), "Особливості розвитку загальномовленнєвих умінь та навичок у процесі учіння молодших школярів" (Н.В.Гишка), "Діагностика сформованості рефлексивних умінь і навичок навчальної діяльності молодших школярів" (В.Б.Легін) і "Соціалізація дітей дошкільного віку у групі однолітків" (О.М.Доманюк)

Широкий спектр наукових проблем аналізували науково-педагогічні працівники кафедр англійської філології, німецької філології та іноземних мов: "Пріоритетні шляхи формування комунікативної та соціокультурної компетенції вчителя іноземних мов", де наголосили на важливості забезпечення між предметних зв'язків (М.Ф.Шмир) і використанні інноваційних технологій (О.А.Марунько, І.Ф.Лизун), на особливостях технологічного підходу (І.Є.Клак) та специфіці створення комп'ютерно-орієнтованого навчального середовища (М.В.Сиротюк), на забезпеченні особистісно-орієнтованого підходу (О.І.Галаса) і підготовки інноваційних підручників (Н.В.Кікіна) як необхідних умов формування професійної компетентності вчителів іноземних мов.

ТРАДИЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНА

Залишаються в полі зору науковців-філологів "Актуальні проблеми сучасного порівняльного літературознавства", над якими працювали: А.В.Янков ("Особливості перекладу твору Ю.Словацького "Марія Стюарт" англійською мовою"), Д.Ч.Чик ("Апологія патріотизму: образ француза у прозовій творчості Г.Квітки-Основ'яненка"), Н.В.Янусь ("Проблема маскулінності та фемінності в сучасній ірландській та українській прозі"), О.І.Чик ("Жанротворча функція мотиву ініціації в українському та німецькомовному романі виховання другої половини XX століття") і В.В.Кучер ("Утопічний дискурс в літературознавстві XX століття").

Окрема група фахівців англійської і німецької філології спрямувала свій науковий інтерес на "Актуальні проблеми лінгвістики тексту та дискурсу". У рамках вирішення цих проблем завідувач кафедри англійської філології Н.Г.Воронцова аналізувала "Лінгвальні засоби вираження категорії теперішності в англомовному дискурсі". Наслідує напрям її міркувань молодий науковець О.В.Сафіюк темою "Особливості перекладу модальних дієслів в англомовному художньому дискурсі (на матеріалі роману М.Мітчелл "Звіяні вітром")". Певною мірою в методиці свого дослідження до них наближається О.П.Цьмух, розглядаючи "ENVIRONMENT" як провідний концепт екодискурсу". Два наукових повідомлення характеризувалися елементом контрарності: "Образна складова структури концептів прекрасний/потворний в англійській та українській мовах" (Т.С.Семегин) і "Когнітивно-семантичний аналіз мікроконцептів багатство/бідність англомовного соціуму" (М.В.Слободян). Складні, проте цікаві для теоретичного аналізу проблеми обрали І.С.Коханська ("Моделі точки зору (на матеріалі роману Е.Тайлер "Digging to Amerika")") та І.Ю.Сторожук ("Транслокальні прислівники як засоби вираження просторового відношення").

Фахівці української філології заявили проблему "Мовно-літературні процеси на Волині впродовж століть", однак в рамках волинської мовно-літературної тематики працювали лише О.В.Василишин і Р.О.Дубровський, висвітлюючи "Мотив смаку у творчості Бориса Харчука та Галини Гордасевич". Інші доповідачі віддали перевагу загальній теоретичній чи методологічній проблематиці: "Лінгвометодологічні засади дослідження імпліцитності" (Л.М.Невідомська), "Особливості вивчення односкладних речень" (І.О.Волянюк, О.П.Терп'як), "Застосування ігрових педагогічних технологій на уроках літератури" (О.В.Пасічник, І.М.Комінярська), "Метафорична та метонімічна семантика у сучасному мовленні" (М.С.Лабащук).

Науковці природознавчого профілю вели науковий пошук у двох напрямах: еколого-біологічному та професійно-методичному. Члени кафедри біології та загальної екології обговорювали "Еколого-біологічні проблеми у сучасних наукових дослідженнях". Окремі з них побудували свої наукові повідомлення на місцевому фактологічному матеріалі: О.К.Галаган та І.М.Михалюк ("Види роду Heracleum L. у фітобіоті міста Кременця"), А.М.Гура ("Історія дослідження рідкісних видів рослин Західного Поділля"), О.В.Росіцька-Галан ("Стан здоров'я населення Кременецького горбогірного району"). Їх колеги зосередились на загальнотеоретичних і конкретних фахових питаннях: "Використання укорінювачів при вегетативному розмноженні декоративних рослин" (Н.І.Цицюра, А.С.Іванюк), "Дослідження процесів транспорту олігопротеїнів, адсорбованих на поверхні алюміній оксиду при електрофорезі" (Д.М.Польовий), "Вітамін А та каротиноїди у годівлі птиці" (О.І.Дух), "Вплив мікробних препаратів на ростові процеси рослин Lupinus albus L." (О.В.Тригуба), "Особливості мікрогемоциркулярного русла товстої кишки щурів при токсичному гепатиті" (Л.М.Головатюк), "Сортові особливості накопичення фенольних сполук Pyrethrum partenium (L.) Smith" (О.В.Гурська).

Науково-педагогічні працівники кафедри методики викладання біології та екології аналізували "Методичні засади професійної підготовки вчителя біології". Розмову фахівців започаткувала доповідь завідувача кафедри Т.Є.Бондаренко "Формування методичних компетенцій вчителя біології", її підтримали В.П.Заболотна ("Підвищення ефективності формування фізіологічних понять у майбутніх вчителів біології"), Г.М.Ліснічук ("Формування дослідницьких умінь студентів під час проведення літньої практики з сільського господарства, селекції та генетики"). Науковці віддали належне теоретичній проблематиці ("Біологічне землеробство, біотехнологія, екологія" — В.К.Солоненко) та історії біологічної науки ("Михайло Теодорович Брик — видатний учений-хімік, випускник Кременецького державного інституту" — Н.Г.Зіньковська).

"Шляхи вдосконалення викладання музичних дисциплін у процесі підготовки вчителя музики" — логічна і професійно обґрунтована тематика, над якою працювали фахівці музичного мистецтва. Так само логічно й обґрунтовано окремі доповіді стосувалися музично-історичної проблематики: "Музично-педагогічна спадщина Миколи Леонтовича як підґрунтя сучасної української музичної освіти" (Х.С.Зайченко), "Розвиток вокально-хорової музики в Україні" (Т.П.Медецька, А.М.Афанасенко), "Зміст і форми музичної освіти в Кременецькому ліцеї 1920 — 1939 рр." (О.Г.Легкун), "Життя і творча діяльність Вацлава Жевуського — відомої постаті Волинського ліцею першої третини XIX століття" (О.Й.Дедю), "До питання становлення українського народно-сценічного танцю (А.С.Медецький). Теоретичні питання висвітлили О.М.Лукач ("Особливості морального розвитку студентської молоді"), С.С.Антонюк ("Розвиток музичних потреб підлітків"), Д.Ю.Нуцол ("Педагогічні умови розвитку естетичних почуттів студента засобами музики") , С.Є.Шимко, О.С Новик ("Особливості розкриття художнього образу в народній пісні") та доповідь завідувача кафедри А.І.Шинкаренко "Формування професійного інтересу майбутніх учителів музики". Закономірно, що основна увага була приділена проблематиці методичного спрямування: "Застосування релятивної системи на уроках музики в загальноосвітній школі" (А.М.Чайковська), "Основні форми організації та проведення занять з постановки голосу" (М.Л.Швидків), "Організація дитячого фольклорного колективу" (І.С. та О.О.Харамбури), "Формування виконавської майстерності студента-баяніста" (В.М.Райчук, В.М.Яскевич), "Зміст, форми і методи самостійної роботи студента в класі основного музичного інструмента" (О.А.Вальчук).

Науковці — представники образотворчого мистецтва — вивчали "Традиції народного образотворчого мистецтва західного регіону України", що і визначило тематику доповідей, половина яких мала історичний контекст: "Видавнича та культурно-освітня діяльність Почаївської Свято-Успенської лаври XIX — XX століть" (О.Г.Панфілова, Б.О.Тивонюк), "Графічні напрями творчості Ростислава Глувка у контексті розвитку українського образотворчого мистецтва в діаспорі" (Ю.Я.Янчук, В.В.Ящук), "Сакральні скарби Львівського національного музею Андрея Шептицького" (Н.М.Волянюк), "Сюжетні зображення в українському народному мистецтві" (Т.А.Балбус). Навчально-методичній проблематиці віддали перевагу О.П.Качаловська та Н.М.Панчук ("Методика використання національних традицій на уроках образотворчого мистецтва"), Т.М.Нікіфорчук і М.І.Швед ("Естетичне виховання школярів 5 — 7 класів загальноосвітніх шкіл засобами народного образотворчого мистецтва"), К.В.Поднєжна ("Інноваційні підходи до оздоблення писанок"), та Д.В.Синенький ("Особливості сприймання художніх образів на заняттях живопису").

Особливе місце посідають і специфічну роль виконують наукові дослідження в царині фізичної культури та спорту: тут чи не найбільше у порівнянні з іншими сферами людської життєдіяльності акцент зміщується в сторону конкретно-прикладного застосування результатів аналітичного пошуку. Саме такий прикладний характер мають теми, над якими працювали фахівці з фізичного виховання: "Оптимізація фізичного виховання в системі педагогічної освіти" і "Концептуальні засади розвитку галузі фізичного виховання і спорту в Україні".

Першу тему розробляли члени кафедри теорії і методики фізичного виховання. Розглянувши загальнотеоретичні питання "Формування мотивації на здоровий спосіб життя серед молоді" (В.М.Коханець, О.А.Шевчук), "Зміцнення здоров'я дітей і підлітків засобами фізичного виховання" (І.О.Олійник, К.Г.Єрусалимець), "Фізичний розвиток учнів молодших класів" (Я.І.Кравчук, В.М.Трифонюк), "Теоретико-методичні основи реалізації диференційованого підходу до покращення фізичного стану молодших школярів" (В.І.Довгаль, В.В.Слюсарчук), науковці зосередились на конкретній проблематиці: "Особливості виховання швидкісно-силових здібностей у дітей молодшого шкільного віку" (В.А.Голуб, А.Т.Антонюк), "Педагогічний контроль за фізичною підготовленістю школярів 12 — 13 років на протязі року" (В.А.Голуб, А.П.Нападій), "Особливості функціонального та рухового розвитку і стану здоров'я в шкільних навчальних закладах нового типу" (М.В.Божик, О.М.Турковський), "Валеологічні аспекти впливу рухової активності на організм школярів (Л.Ю.Левандовська)".

Другу тематику наукових пошуків вивчали члени кафедри медико-біологічних основ фізичного виховання і її найбільш предметно презентує доповідь "Патріотичне виховання школярів загальноосвітньої школи засобами фізичної культури і спорту в сучасних умовах державотворення" (В.Г.Папуша). Інші наукові повідомлення виходять на конкретику фізичного виховання: "Зміни антропометричних показників у юнаків 17 — 21 років з переважанням симпатотонічного типу автономної нервової системи під дією фізичних навантажень" (О.М.Довгань, А.В.Хмара), "Вплив фізичних навантажень на мінеральну щільність кісткової тканини в залежності від типу автономної нервової системи" (О.М.Довгань, О.С.Яворський), "Комплексна методика формування постави у дітей 10 — 12 років" (С.М.Сиротюк, О.О.Ястремський, Ю.М.Яворський), "Засоби вдосконалення відштовхування у стрибках на лижах з трампліна" (В.І.Банах).

"Методичні засади професійної підготовки вчителя технологій" — такою була проблематика секції, в якій працювали науковці трьох кафедр факультету технологічної освіти: кафедри технічних дисциплін, кафедри теорії і методики технологічної освіти, а також кафедри фізики, математики та інформатики. Окрім наукового повідомлення "Електропровідні композити" (Р.Т.Гарматюк), інші розвідки мали методико-технологічну спрямованість: "Сучасні інформаційні технології в професійній підготовці вчителя" (О.А.Фурман, Н.В.Бабій, В.О.Рац), "Особливості методики розв'язування задач з технічної механіки та електротехніки" (Л.М.Пашинський), "Особливості навчання студентів проектуванню художніх виробів з деревини і глини" (М.С.Курач), "Використання міжпредметних зв'язків для формування в учнів загальнотрудових умінь" (С.Б.Шабага), "Технічні задачі у підготовці вчителів технологій" (І.А.Білосевич), "Використання абразивів у процесі художньої обробки матеріалів" (В.В.Писаренок), "Особливості зварювання конструкційних сталей у вуглекислому середовищі" (Ю.Г.Цимбалюк), "Використання новітніх інформаційних технологій при вивченні математики" (Р.В.Волянюк, О.О.Камінська), "Особливості професійної педагогічної підготовки вчителів технологій" (С.М.Томашівський, І В Швець), "Формування фахових понять з кулінарії у вчителя технології як передумова його професійного становлення в умовах кредитно-модульної системи" (О.М.Мушак).

Робота підсумкової наукової конференції професорсько-викладацького складу інституту дала змогу в повному обсязі окреслити наявні здобутки науково-дослідницької діяльності наших фахівців, а також розкрити невикористані резерви і на цій основі визначити ефективні напрями, форми та засоби посилення наукового потенціалу нашого навчального закладу.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

НАШІ ПУБЛІКАЦІЇ

В "Наукових записках" (серія "Психолого-педагогічні науки") Ніжинського державного університету ім.Миколи Гоголя опубліковано наукові розвідки фахівців нашого інституту. Розділ "Методологія і теорія педагогіки" містить статтю кандидата педагогічних наук, доцента **Тетяни Фасолько** "Відповідальність дошкільника: практичний аспект", в якій пропонуються конкретні діагностичні методики виявлення характерних ознак досліджуваної якості. В цьому ж розділі її молодша колега **Ірина Онищук** у дослідженні "Музика як підґрунтя творчого самовираження дошкільників" аналізує проблему значення музики у процесі особистісного становлення дитини через особливості музичного мистецтва.

Збірник наукових праць Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії "Педагогічний дискурс" (випуск 10) публікує наукові дослідження асистента кафедри теорії та методики дошкільної освіти **Оксани Доманюк** "Соціалізація дитини в умовах дошкільного навчального закладу", де молодий науковець розглядає проблему соціалізації дітей старшого дошкільного віку й визначає роль дошкільного навчального закладу у цьому процесі та приходить до висновку, що сучасний стан дошкільної освіти потребує цілісного підходу до особистості дитини, а це, у свою чергу, передбачає необхідність ділового педагогічного взаємозв'язку сім'ї та дитячого садка.

Збірник наукових праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка "Педагогічна освіта:теорія і практика" в розділі "Методика початкового навчання і дошкільного виховання" публікує статтю кандидата педагогічних наук, доцента **Тетяни Фасолько** "Розвивальні можливості особистісно-орієнтованих освітніх технологій та їх використання в роботі з дітьми дошкільного віку". Стаття акцентує такий важливий пріоритет педагогічної діяльності, як екологія особистості дошкільника, що вимагає "олюднення", гуманізації процесів навчання та виховання, підпорядкування їх інтересам дитини, орієнтації на розкриття та розвиток її природних сутнісних сил.

У ювілейному спецвипуску науково-практичного журналу Південного наукового центру НАПН України "Наука і освіта" (серія "Педагогіка"), присвяченому 195-річчю Південноукраїнського національного педагогічного університету ім.К.Д.Ушинського (проект "Дошкільна, передшкільна та початкова ланки освіти: реалії та перспективи"), поміщені статті наших науковців: "Застосування інтерактивних технологій як ефективного засобу формування здорового способу життя учнівської молоді" (**Т.Є.Бондаренко**), "Соціальні та психолого-педагогічні засади взаємодії дошкільного закладу та сім'ї у вихованні гуманної поведінки дітей старшого дошкільного віку" (**Л.І.Врочинська**), "Соціальна профілактика торгівлі, експлуатації та жорстокого поводження з дітьми" (**Л.О.Данильчук**), "Синтез мистецтв як засіб активізації прагнення дошкільника творчо виразити себе" (**І.А.Онищук**), "Теоретичні підходи до проблеми формування асертивної поведінки у дітей дошкільного віку" (**Т.С.Фасолько**).

У Збірнику наукових праць Херсонського державного університету (серія "Педагогічні науки", випуск 58) опубліковані результати накових досліджень наших фахівців. Розділ "Теорія і практика навчання" містить статтю кандидата педагогічних наук, доцента **В.Є.Бенери** "Модернізіція самостійної роботи на засадах концентрованого навчання", а в розділі "Теорія і практика виховання" – стаття кандидата педагогічних наук, доцента **Т.С.Фасолько** "Наступність у вихованні відповідальної поведінки дітей між дошкільною та початковою ланками освіти". Своє дослідження "Підготовка майбутніх фахівців дошкільної освіти до виховання гуманної поведінки старших дошкільників" кандидат педагогічних наук, доцент кафедри теорії та методики дошкільної освіти **Л.І.Врочинська** репрезентує в розділі "Теорія і методика професійної освіти".

СІМЕЙНЕ ВИХОВАННЯ: АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ

Любов КРАВЕЦЬ,
кандидат педагогічних наук

Удосконалення процесу підготовки фахівців для системи національної освіти здійснюється двома основними шляхами: поглибленням наукових досліджень у царині

навчально-виховної роботи та підвищенням якості педагогічної практики у широкому розумінні – від лекційно-семінарських занять у навчальних аудиторіях до перших педагогічних кроків майбутніх педагогів у шкільних класах чи кімнатах для занять дошкільних навчальних закладів. Особливу ефективність у цьому напрямі забезпечує поєднання згаданих шляхів – забезпечення дієвого практичного зв'язку між науково-педагогічним процесом, здійснюваного науковцями вищого закладу освіти, та навчально-виховним процесом, який ведуть учителі загальноосвітніх шкіл чи педагоги установ дошкільної освіти.

Конкретною та загальновизнаною формою теоретику практичного зв'язку вищого педагогічного навчального закладу із загальноосвітньою школою та ДНЗ виступає науково-методичний семінар за участю науковців ВНЗ, вчителів шкіл і педагогів ДНЗ, а також з безпосереднім залученням до практичної роботи найважливіших учасників педагогічного процесу – студентів старших курсів, які проходять педагогічну практику в ЗОШ чи ДНЗ.

Саме такий науково-методичний семінар за темою «Особистісний розвиток та виховання дітей із проблемних сімей» пройшов на базі нашого інституту. Його підготували і провели науково-педагогічні

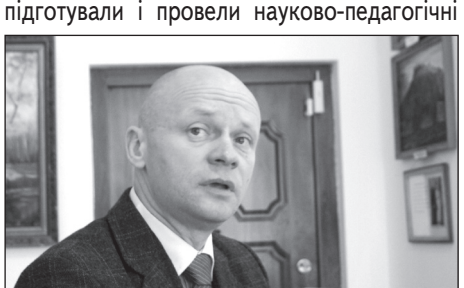

працівники кафедри педагогіки та кафедри психології у співпраці з науковцями кафедри філософії та суспільних дисциплін Тернопільського державного медичного університету ім.. І. Горбачевського та кафедри документознавства, інформаційної діяльності та українознавства і кафедри психологічних і педагогічних дисциплін Тернопільського національного економічного університету. У семінарі брали участь студенти старших курсів інституту, педагоги загальноосвітніх шкіл Кременця, Шумського і Кременецького районів, заступники директорів з виховної роботи, практичні психологи ЗОШ.

Теоретичний блок програми семінару включав доповіді на пленарному засіданні і розпочався вітальним словом проректора з наукової роботи, доцента В.Є. Бенери, яка аргументувала актуальність обраної тематики через призму сучасних соціально-економічних реалій із акцентом на важливості цієї проблеми в діяльності всіх культурно-освітніх інституцій, причетних до навчання та виховання молодого покоління українських громадян.

Проблемно-теоретичний фундамент розмови на семінарі заклав доктор педагогічних наук професор Ю.А.Щерб'як доповіддю «Головні проблеми сучасної української сім'ї: педагогічний досвід української греко-католицької церкви», в якій теоретичне висвітлення проблематики поєднувалося з демонстрацією конкретних форм і методів її вирішення на прикладі діяльності УГКЦ.

Конкретизували проблематику кандидати педагогічних наук, старші викладачі кафедри педагогіки Р.Я. Яковишин («Зміст і складові соціально-педагогічної допомоги сім'ї») та Н.В. Приймас у науковому повідомленні «Сучасні проблеми сімейного виховання».

Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри І. І. Гаврищак, охарактеризувавши проблему «Дисфункція сімейних стосунків як джерело девіантної поведінки підлітків», змістив акцент у тематиці виступів учасників семінару до проблеми формування особистості підлітка та до особливостей роботи з підлітками з неблагополучних сімей.

Проблеми навчання і виховання проблемних підлітків, ґрунтуючись на досягненнях педагогічної науки та виходячи з власного практичного досвіду, аналізували педагоги-практики ЗОШ: заступник директора з виховної роботи Кременецької загальноосвітньої школи-інтернату Т.Д.

Оболончик у доповіді «Особливості виховної діяльності педагога з підлітком з проблемної сім'ї» та заступник директора з виховної роботи Кременецької ЗОШ № 4 І.М. Мельничук темою «Діагностика особистісного розвитку та виховання проблемного підлітка».

Цікавими у змістовому та методологічному плані були виступи представників молодої студентської науки. Їхні міркування про становлення особистості підлітка та особливості навчально-виховної роботи з ним були своєрідним «голосом відлуння» самого середовища об'єкта педагогічного впливу. Адже юні доповідачі у віковому відношенні та за соціальним статусом стояли найближче до вікового стану та соціального статусу підлітків-учнів як об'єкта наукового осмислення та предмета розмови на даному науково-методичному семінарі. Тематика студентських доповідей і рівень викладу матеріалу повною мірою відповідали визначеному змісту розмови науковців-педагогів і сприяли розширенню розуміння проблематики через призму її бачення юною науковою зміною. Свідченням цього є доповіді Олесі Підгурської, студентки 51-А групи («Вплив несприятливого середовища в сім'ї на формування особистості підлітка»), Ольги Юрчак, студентки цієї ж групи («Вплив сімейного оточення на розвиток віктимізації підлітків»), Юлії Голенко, студентки 51-Н групи («Особливості виховання підлітків із неблагополучних сімей») та її колеги по групі Ольги Штогун («Окремі аспекти виховання підлітків із сімей, залежних від алкоголю»). Особливу актуальність мало наукове повідомлення студентки 51-А групи Вікторії Рубінець «Вплив засобів масової інформації на розвиток і виховання підлітків».

Дотичною до цих питань прозвучала гостра тематика проблемної української сім'ї, до розмови про яку запросила усі три категорії учасників семінару автор цих рядків доповіддю «Підготовка майбутніх педагогів до роботи з проблемними сім'ями». Представники науки з вищих закладів освіти взяли на себе теоретичні аспекти проблеми: «Соціально-педагогічна підтримка дітей з різними соціальними та фізичними вадами» (кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки О.П.Макаренко), «Гендерно-вікові аспекти девіантної поведінки особистості» (кандидат психологічних наук, доцент ТНЕУ М.А. Мудрак). Педагоги загальноосвітніх шкіл розкрили один із конкретних практичних підходів до вирішення проблеми: «Форми спільної виховної роботи школи та сім'ї» (заступник директора з виховної роботи Тилявського навчально-виховного комплексу Шумського району Л. М. Парадовська). Відповідним був діапазон наукових повідомлень студентів-науковців: «Важковиховувані діти та їх соціалізація»» (Алла Лоб, 51-А), «Форми і методи соціально-педагогічної роботи з важковиховуваними дітьми» (Юлія Удод, 51-А); «Типовий мігрант як типовий представник неблагополучної сім'ї» (Тетяна Кононова, 51-Н), в яких було вказано на одну з об'єктивних причин соціально-культурних негараздів і морально-духовних проблем сучасної української сім'ї. Особливе місце за тематикою зайняла доповідь студентки 51-А групи Юлії Римар «Несприятливі умови соціалізації підлітків із неблагополучних сімей». Ця тема стала своєрідним змістовим містком між двома концептами, які перебували в центрі уваги науково-методичного семінару: «неблагополучна сім'я» і «важковиховуваний підліток» як причина і наслідок однієї і тієї ж гострої соціально-педагогічної проблеми, про яку в різних аспектах і контекстах говорили всі виступаючі і яка лягла в основу реалізації програми практичного блоку семінару за участю науковців, педагогів і студентів. Теоретичний вступ до практичного блоку семінару зробив завідувач кафедри філософії та суспільних дисциплін Тернопільського державного медуніверситету ім. І. Горбачевського, доктор педагогічних наук, професор І.М. Мельничук доповіддю «Методика проведення тренінгів з підлітками, залежними від алкоголю», а сам блок-практикум включав заняття з елементами тренінгу на тему «Особистісний розвиток та виховання дітей з проблемних сімей», яке провів кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки Р. Я. Яковишин.

Науково-методичний семінар завершився традиційно: обміном думками, що набирає форму дискусії, та підбиттям підсумків, де були згадані відомі слова: «Посередній учитель викладає. Хороший вчитель пояснює. Видатний вчитель показує. Великий вчитель надихає». На семінарі було все: і виклад, і пояснення, і показ. А надихнув висновок: такі семінари корисні як для вищого закладу освіти в плані підвищення якості науково-педагогічної роботи, так і для загальноосвітньої школи в плані посилення ефективності педагогічного впливу на учнівську молодь.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

КУРСИ ВЗЯЛИ КУРС...

Людмила ВРОЧИНСЬКА, Тетяна ФАСОЛЬКО,
кандидати педагогічних наук

Ідея курсів підвищення кваліфікації педагогів-дошкільників району на основі використання науково-теоретичних і методологічних можливостей факультету дошкільної освіти нашого інституту спочатку знайшла своє відображення у відповідних навчальних планах, потім – у виданій Міністерством освіти і науки України ліцензії на право надання освітніх послуг у формі підвищення кваліфікації педагогічних працівників дошкільних установ, і нарешті опредметнилась в організації лекційних і практичних занять згаданих курсів, які проводять наші фахівці на навчально-матеріальній базі ДНЗ №3 м.Кременця. Організаційні питання роботи курсів вирішуються спільно з відділом освіти Кременецької райдержадміністрації (начальник С.А.Ятчишин), районним методичним кабінетом (завідувач Л.І.Ляшук), через безпосередній робочий контакт з методистом дошкільної освіти РМК Л.П.Лапкою та завідувачем ДНЗ №3 С.В.Білосевич.

Насамперед зауважимо, що виданою нам ліцензією та затвердженими навчальними планами передбачено підвищення кваліфікації чотирьох категорій педагогічних працівників системи дошкільної освіти: завідувачі дошкільного навчального закладу, методисти, вихователі та інструктори з фізичного виховання. На курси запрошуються педагогічні працівники з підготовкою на основі трьох освітньо-кваліфікаційних рівнів: молодшого спеціаліста, бакалавра і спеціаліста. Термін навчання для всіх категорій і всіх рівнів підготовки – чотири тижні; форма навчання – денна.

Навчальні плани курсів підвищення кваліфікації педагогів дошкільного профілю – однотипні за структурою, проте цілком закономірно різняться своїм змістовим наповненням, яке відповідає профілю та характеру роботи педагога, за виключенням першого, соціально-гуманітарного модуля, в якому чітко визначена інваріантна частина, ідентична для всіх категорій працівників: філософія освіти, чинне законодавство в системі освіти, а також чотири години спецкурсів за вибором слухачів. Два інших модулі – професійний та діагностико-аналітичний, – зберігаючи структурну ідентичність корінним чином відрізняються змістом і тематикою теоретичних і практичних занять. Зокрема, найбільш об'ємний блок занять з професійного модуля "Сучасні підходи до організації освітньо-виховного процесу в дошкільному навчальному закладі" для завідувачів ДНЗ читатиметься з організаційним акцентом і в аспекті планування, управління та контролю діяльності педагогічного колективу ДНЗ; для методистів дошкільного закладу буде ставитися акцент на проблематиці методологічно-дидактичного характеру; для вихователів ДНЗ акцент ще більше зміниться до виокремленого напряму роботи з дошкільнятами – у площину виховання, а для інструкторів з фізичного виховання актуалізується один із важливих напрямів виховної роботи – фізичне виховання дошкільнят з наголосом на сучасні підходи до організації фізичного виховання дітей дошкільного віку.

З таким методологічним підходом проводитимуться заняття з різними категоріями слухачів з педагогічної інноватики, сучасної педагогічної психології, інформаційних та телекомунікаційних технологій в системі дошкільної освіти, також із проблем сучасного стану і перспектив розвитку дошкільних начальних закладів. Цей підхід застосовується і до підготовки та проведення практичних занять, які заплановані в третьому модулі: вхідне і вихідне комплексне діагностування, захист індивідуальних робіт, конференція з обміну досвідом роботи – форми однотипні, а змістове навантаження – відповідно до профілю роботи.

В загальному, навчальний план підвищення кваліфікації фахівців дошкільної освіти розрахований на 144 години занять, з яких лекційна форма займає 46 – 64 години, а практичні заняття, залежно від профілю, – 98 – 80 годин. Конкретний розподіл годин здійснюється у навчально-тематичному плані, що розробляється для кожної сесії окремо.

На цьогорічну настановчу сесію курсів підвищення кваліфікації вихователів ДНЗ прибули 26 педагогів-дошкільників з Кременецького району. Найбільш представницькою виявилася делегація ДНЗ № 2 "Золотий ключик" м. Кременця – 10 чоловік (С.Г.Петручок, І.І.Чаклош, Л.С.Ширма, Н.М.Малахова, С.В.Тимчук, З.В.Гіпська, М.М.Омельчук, О.М.Микитинець, В.В.Фурсик, С.М.Срібна). П'ять вихователів делегував ДНЗ -ЗНЗ "Лісова казка" с.Іква (О.Я.Росоловська, Л.М.Шатова, Г.О.Зозуля, О.О.Гурецька, М.П.Штука), три – господарі "курсової території" ДНЗ №3 (Т.Д.Шевчук, С.М.Романюк, К.І.Зварунчик), два – група при ЗОШ с.Ридомиль (М.К.Левандовська, Т.А.Лахита), по одному – ДНЗ №5 м Кременця (О.В.Щербатко), ДНЗ м.Почаєва (Н.Б.Підгурська, група при ЗОШ с.Старий Почаїв (Н.В.Саган), ДНЗ с. Білокриниця (Т.М.Сінченко), ДНЗ с.Великі Бережці (В.М.Сулима), ДНЗ с.Попівці (В.О.Свиридюк). Приємно наголосити, що переважна більшість названих працівників дошкільних установ – випускники нашого навчального закладу, з якими науковці інституту – лектори нинішніх курсів – в основному вже зустрічались у навчальних аудиторіях педагогічного училища чи педагогічного коледжу або й сьогоднішнього ВНЗ і на цій основі їх особистісно-творчий контакт забезпечує своєрідну професійно-методологічну спадкоємність фахівців різних поколінь, а також сприяє ефективному синтезу науково-педагогічних інновацій, носіями яких виступають науковці інституту, із всестороннім практичним досвідом навчально-виховної роботи, що його набули наші колишні випускники – нинішні працівники дошкільних навчальних закладів району.

Настановча сесія курсів підвищення кваліфікації вихователів ДНЗ розпочалася продуктивною роботою над виконанням соціально-гуманітарного розділу навчально-тематичного плану. Преамбулою до роботи курсів стали дві лекції світоглядно-філософського напряму, які прочитав старший викладач кафедри суспільних дисциплін нашого інституту А.Л.Багнюк ("Філософія освіти як галузь наукових знань" і "Гуманістичні цінності нової парадигми освіти"). Викладач цієї ж кафедри В.Є.Ткачук зорієнтував слухачів на правову тематику ("Соціально-правовий захист дітей згідно з чинним законодавством України"). Кандидат педагогічних наук І.А.Білосевич зупинився на іншій формі захисту працівників дошкільної освіти – "Охорона праці та безпека праці в дошкільних навчальних закладах".

Зрозуміло, основний академічний час роботи курсів було віддано професійній тематиці, яка складає зміст другого модуля навчально-тематичного плану, на виконання котрого виділено 26 із 36 годин, запланованих на сесію. Над тематичним блоком проблем "Сучасні підходи до організації освітньо-виховного поцесу в дошкільному навчальному закладі" працювали науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики дошкільної освіти. Зокрема, принципово важливі питання "Здіснення індивідуально-диференційованого підходу під час організації освітньо-виховного середовища в ДНЗ" і "Психолого-педагогічний супровід розвитку дитячої особистості" аналізувала завідувач кафедри теорії і методики дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук, доцент Т.С.Фасолько. Декан факультету дошкільної освіти, кандидат педагогічних наук Л.І.Врочинська висвітлювала такі ключові проблеми особистісно-орієнтованої дошкільної освіти, як "Форми і методи організації освітньо-виховного процесу з дітьми дошкільного віку" та "Ігрове середовище як засіб всебічного розвитку дитини дошкільного віку. Особливості керівництва різними видами ігор".

Блок актуальних питань вирішувала кандидат педагогічних наук, доцент С.М.Корнієнко ("Наступність у навчально-виховному процесі між дошкільним навчальним закладом і початковою школою" та "Інноваційні технології в роботі з батьками дітей дошкільного віку"). Проблеми педагогічної інноватики прозвучали і в лекції викладача кафедри теорії і методики дошкільної освіти І.А.Онищук "Використання нових технологій на заняттях з образотворчої діяльності".

Досвідчені фахівці дошкільної освіти, автори багатьох навчальних і навчально-методичних посібників з питань дошкільного виховання, науково-педагогічні працівники кафедри теорії і методики дошкільної освіти у своїх виступах конкретизували сучасні підходи до здійснення освітньо-виховної роботи в ДНЗ: О.О.Яловська – через призму єдності традиційних та інноваційних підходів до формування математичних уявлень у дітей дошкільного віку ("Народна математика в роботі з дітьми дошкільного віку" та "Сучасні підходи до проведення роботи з логіко-математичного розвитку дошкільників"); О.І.Бочелюк – із врахуванням особливостей і потреб формування природознавчих уявлень дошкільнят ("Природознавчий матеріал в освітньо-виховному процесі дошкільників" і "Формування екологічної культури дітей дошкільного віку")

Завершилася настановча сесія курсів першим, вступним заняттям із третього, діагностико-аналітичного модуля, змістом якого стало вхідне комплексне діагностування і яким зроблено своєрідний пролог до наступної сесії, де продовжиться теоретична і практична робота з використання традиційних та інноваційних форм і методів освітньо-виховної діяльності в дошкільних навчальних закладах.

Отже, курси взяли чіткий курс на ефективну реалізацію навчальних планів підвищення кваліфікації, для чого маємо високопрофесійний кадровий потенціал і потужні науково-методологічні ресурси.

ВІТАЄМО!

Рішенням наукової ради Наукового Товариства імені Т.Г.Шевченка за вагомі успіхи в науково-видавничій діяльності кандидата педагогічних наук ВОЗНЯКА Григорія Михайловича (кафедра фізики, математики й інформатики Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка) обрано дійсним членом НТШ (комісія математики).

Возняк Г.М. – член фізико-математичної секції НТШ з 1996 року, автор підручників з математики для 5 і 6 класів (Гриф МОН України), підручників з алгебри для 7, 8 і 9 класів, посібників з методики викладання математики, п'яти монографій (Гриф НТШ), приурочених науковій діяльності математиків України.

...І ЧУЖОМУ НАУЧАЙТЕСЬ

Міністерство освіти і науки України присвоїло Гриф "Рекомендовано як навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів" посібнику заслуженого працівника освіти України, кандидата педагогічних наук, професора кафедри педагогіки нашого інституту Д.М.Скільського "Історія зарубіжної педагогіки". Книга висвітлює найсуттєвіші аспекти історії теоретичної і практичної педагогіки зарубіжних країн згідно із програмою "Історія педагогіки" для педагогічних ВНЗ України. Важливо, що ґрунтовний теоретичний матеріал широко ілюстрований фотографіями, малюнками, структурно-логічними схемами, доповнений уривками з педагогічних творів і документів. Автор аргументовано розкриває взаємозв'язки української та зарубіжної педагогіки. Високу оцінку посібнику дав член-кореспондент НАПН України Г.В.Троцко: "Заслуговує на увагу виокремлення детермінованості освітніх процесів економічними, політичними, культурними та соціальними чинниками, що знайомить зі станом і проблемами шкільництва в певному суспільстві в конкретний історичний період і сприяє усвідомленому розумінню внеску в його історію видатних персоналій педагогічної думки". Публікація посібника Д.М.Скільського "Історія зарубіжної педагогіки" київським видавництвом "Смолоскип" – свідчення високого творчого потенціалу автора книги, ветерана педагогічної науки і вищої школи, а також підтвердження широких науково-творчих можливостей колективу науковців нашого навчального закладу.

ПЕДАГОГІЧНА МАЙСТЕРНІСТЬ І СТАТУС ПЕДАГОГА

Об'єднаними зусиллями кафедри педагогіки (завідувач – кандидат педагогічних наук Л.М.Кравець) і кафедри теорії і методики фізичного виховання (завідувач – кандидат наук з фізичного виховання і спорту В.А.Голуб) нашого інституту на базі Почаївського вищого ПТУ для вчителів загальноосвітніх дисциплін ЗОШ і майстрів виробничого навчання ПТУ підготовлено і проведено семінар-практикум на тему "Педагогічна майстерність та її роль в утвердженні професійного статусу педагога". Значну організаційну підтримку та матеріально-технічне сприяння у забезпеченні роботи семінару-практикуму виявили директор Почаївського ВПТУ А.П.Голуб і методист училища із загальноосвітніх дисциплін Н.А.Федорук.

Основне теоретичне навантаження взяли на себе наші завідувачі кафедр: Л.М.Кравець виступила з науково-методичним повідомленням " Педагогічна майстерність та її роль у діяльності вчителя", а В.А.Голуб розкрив тему "Місце та значення педагогічної майстерності у роботі з батьками учнів". Практичну сторону семінару-практикуму збагатила асистент кафедри теорії і методики дошкільної освіти нашого інституту І.А.Онищук, предметно продемонструвавши елементи тренінгу з проблем педагогічного спілкування.

А сам семінар-практикум продемонстрував ефективність даної форми взаємодії із загальноосвітніми навчальними закладами і спільні зусилля профільних кафедр ВНЗ у наданні науково-методичної допомоги вчителям ЗОШ та професійних училищ.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

БІОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ:

Наш навчальний заклад – "плоть від плоті" Волинського краю, його історії та культури, його художньо-мистецьких і науково-освітніх традицій. Подібно до того як педагогічний факультет інституту є прямим спадкоємцем педагогічних скарбів, створених педагогами навчальних закладів – наших попередників, а факультет технологічної освіти покликаний акумулювати, збагачувати традиційні здобутки галицько-волинських майстрів народних художніх промислів і поєднувати їх із досягненнями новітніх технологій, – біологічному факультетові інституту належить висока честь і на нього покладається відповідальна місія синтезувати більш як двохсотлітній природничо-науковий досвід, нагромаджений багатьма поколіннями біологів-науковців, і збагатити його застосуванням новітніх методик та інноваційних технологій.

СТОРІНКИ БІОГРАФІЇ

У графі "рік народження" зазначено: 1940, бо саме тоді в Кременецькому учительському інституті було створено природничо-географічний факультет, який рівно через десять років з нагоди реорганізації учительського інституту в педагогічний перейменували в природничий. Його прямими "предками" по лінії навчально-матеріальної та у значній мірі науково-методичної бази були Волинська гімназія та Волинський ліцей першої третини XIX століття та Кременецький ліцей 20 -30-х років XX століття, бо від них факультет успадкував відомий у науковому світі ботанічний сад, добре обладнану агробіостанцію, багатий колекційний сад, квітники, оранжереї, парниково-тепличне господарство, а разом з ними – навчальні аудиторії та лабораторії, навчально-дидактичне обладнання, книжково-літературний фонд, що у підсумку дозволило забезпечити належний рівень організації навчально-фахової та науково-дослідницької роботи.

Науковці тогочасного факультету сказали своє вагоме слово на науково-теоретичних і науково-практичних конференціях, симпозіумах, семінарах міжвузівського, республіканського, всесоюзного і міжнародного рівнів, на з'їздах товариств природодослідників українського та всесоюзного масштабів, а також зафіксували результати своїх наукових пошуків у монографіях, навчальних посібниках, статтях на сторінках фахових видань, у наукових збірниках природознавчого профілю.

Біологічна наука у факультетському статусі залишила кременецькі терени у 1969 році з переведенням педагогічного інституту до Тернополя, але продовжувала жити на цій же матеріальній базі, однак у форматі циклової комісії природничих дисциплін у структурі Кременецького педагогічного училища. Роботу викладачів-природничників у рамках педучилища організовували колишні викладачі педінституту З.О.Комар і В.М.Мануїлов; з ними працювали досвідчені вчителі-біологи О.М.Гутенюк, С.І.Стиранкевич, подружжя В.А. та Н.Й.Рудзінські, а також молоді перспективні фахівці С.М.Онишкевич, О.М.Ляшевич, Т.О.Панчук, В.М.Черняк. Більшість із них продовжили педагогічну діяльність і в організованому на базі педучилища педагогічному коледжі, де розпочав своє наукове сходження кандидат біологічних наук С.С.Подобівський.

Факультетський статус біологічної науки в Кременці відновився у липні 2002 року з часу організації Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту імені Тараса Шевченка, який успадкував не лише відповідну навчально-матеріальну базу своїх історичних попередників, а й кращі традиції навчально-виховної та науково-дослідницької роботи, і що головне – високий обов'язок ці традиції зміцнювати, розвивати і вдосконалювати з метою повернення нашому місту давньої слави одного із центрів біологічної науки у Волинському краї.

ПОРТРЕТ ЗБЛИЗЬКА

Як структурний підрозділ інституту, біологічний факультет (декан – кандидат біологічних наук Н.І.Цицюра) здійснює підготовку бакалаврів і спеціалістів за денною та заочною (магістрів – за денною) формами навчання з напряму "Біологія" за основною кваліфікацією "Вчитель біології" з додатковими спеціалізація ми "Інформатика" або "Здоров'я людини". Контингент студентів факультету – понад 400 чоловік.

Навчально-виховну та навчально-дослідницьку роботу здійснюють дві наукових спільноти фахівців, об'єднаних за профільно-методологічним принципом: кафедра біології та загальної екології (завідувач – доктор біологічних наук, професор В.І Чопик) і кафедра методики викладання біології та екології (завідувач – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Т.Є.Бондаренко). Науково-кадровий потенціал кафедр достатньо високий для успішного виконання завдань з підготовки вчителів природничих дисциплін загальноосвітніх шкіл. Науково-дослідницьку роботу ведуть і навчальний процес забезпечують 4 доктори наук, професори; 14 кандидатів наук, доцентів і старших викладачів; 6 асистентів, з яких 5 працюють над дисертаційними дослідженнями на здобуття наукового ступеня кандидата наук.

До наукового потенціалу факультету варто віднести і діяльність талановитих студентів, які долучаються до наукових досліджень в рамках студентського наукового гуртка, на базі агробіостаціонару та науково-дослідних лабораторій, беруть участь у фахових олімпіадах, публікують результати своїх перших наукових розвідок у "Студентському науковому віснику" інституту та у збірниках матеріалів студентських конференцій.

Повноцінне функціонування факультету в напрямі організації навчального процесу та здійснення науково-дослідницької роботи належною мірою забезпечується наявною матеріально-технічною базою, яка постійно розширюється й удосконалюється: навчальні аудиторії та лабораторії, оранжерея,агробіостаціонар площею 15 га з його навчально-дослідними ділянками, аптекарським городом, пасікою, виробничим відділом та інші структурні елементи сфери обслуговування науково-педагогічного процесу перебувають у стані оновлення та модернізації згідно з вимогами та змінами, що їх несуть теоретико-методологічні освітянські інновації.

Науково-педагогічні працівники факультету активно співпрацюють з Національним природним парком "Подільські Товтри" Міністерства охорони навколишнього середовища України, природним заповідником "Медобори" Державного комітету лісового господарства України,

Подільською дослідною станцією Тернопільського інституту агропромислового виробництва, сільськогосподарським підприємством "Агро-Лан". Важко переоцінити позитивні перспективи налагодження науково-практичного діалогу з колективом Кременецького ботанічного саду, а також розширення контактів із загальноосвітніми школами регіону, насамперед з їх екологічними бригадами.

Важливу роль в організації наукової та навчальної роботи в інституті, а також в налагодженні дієвих наукових зв'язків з іншими науково-освітніми закладами й установами відіграють науково-дослідні лабораторії факультету. Розгортає свою діяльність лабораторія "Екологічного моніторингу та експериментальної біології" (керівник – професор В.І.Чопик) і формується лабораторія "Проблем людини та філософії здоров'я" (керівник – професор М.М.Ільєнко). Саме ці дві структури стають базою виконання науковцями-педагогами та студентами факультету науково-дослідних робіт фахового профілю. Результати наукових досліджень, здійснюваних у лабораторіях, застосовуються при написанні дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата чи доктора наук, монографій, навчально-методичних посібників, магістерських, дипломних та курсових робіт, наукових статей і рефератів.

Кількість фахівців, підготовлених біологічним факультетом для системи національної освіти, у рік його десятиліття наближається до тисячі, першої тисячі у рік його першого десятирічного ювілею. Проте вже й за цей короткий період багато випускників факультету зуміли "засвітити свої зірки" на науковому небосхилі України: кандидати наук, старші наукові співробітники Центру історії науки Державної наукової бібліотеки Національної академії аграрних наук України Л.С.Боденчук і Х.М.Піпан, науковий співробітник відділу інтенсивних технологій Тернопільського інституту агропромислового виробництва О.Б.Орловська, завідувач відділу дендрології Кременецького ботанічного саду Р.С.Щурик та інші, котрі збагачують традиції факультету і підвищують рейтингові показники інституту.

ШТРИХИ ДО ПОРТРЕТА

Штрих перший: оранжерея. Ідея її створення належить ректору інституту, професору А.М.Ломаковичу, котрий мобілізував відповідні структурні підрозділи інституту на будівництво цього унікального природничо-наукового об'єкта. Більше того, реалізація ініціативи ректора означала, що в інституті здійснюються конкретні та результативні кроки щодо відновлення та розширення науково-дослідницької бази, якою володіли навчальні заклади – наші історичні попередники. В 1950 році науковцями Кременецького педагогічного інституту створені перші колекції рослин закритого ґрунту, в яких кількість видів представників тропічної і субтропічної флори була доведена до 150. Оранжерея нашого біофаку за неповних два роки існування уже наближається до цього ж показника. Тут нараховується шість колекцій згаданих видів рослин: декоративно-листяні, красивоквітучі, плодово-ягідні, виткі рослини, папороті та пальми. Розпочалося створення колекцій кактусів та орхідних.

Основне призначення оранжереї – вирощування квітково-декоративних рослин і проведення науково-дослідної роботи. Технічна особливість оранжереї: конструкція із прозорого пластика, наявність необхідної системи забезпечення та підтримки світлового, водного і температурного режимів. Біологічна особливість: більша частина видового складу розпочала свій життєвий цикл із зачаткового періоду розвитку і лише окремі види пристосовувалися до оранжерейних умов у зрілому віці.

В оранжереї проводять дисертаційні дослідження асистенти кафедри біології та екології А.С.Іванюк ("Вплив мінеральних речовин на насиченість кольору пелюсток троянд") і О.В.Тригуба ("Функціонування симбіотичної системи люпин Bradurhizobium sp. (Lupinus) за сумісного застосування ризобофіту та рістрегуляторів"). Студенти випускних курсів на матеріалах оранжереї виконують дипломні роботи: Іванна Домашенко ("Азотофіксувальна активність і продуктивність Lupinus albus за застосування мікробних препаратів"), Роман Євтушик ("Вплив композицій ризобофіту і біологічно активних речовин на фізіолого-біохімічні процеси у Lupinus albus"), Ангеліна Штогун ("Біолгічні аспекти розвитку Cupressus sempervirens L. в умовах закритого ґрунту").

Штрих другий: розарій. Закладений науковцями біофаку нашого інституту при формуванні історичної території родинної садиби Словацьких. До організації долучилися представники культури й освіти Польщі, які передали для оформлення території садиби кущі троянд і декоративні види дерев та кущів. Брали участь у висадці троянд і студенти Ліцею ім.Юліуша Словацького з польського міста Хожув. На даний час розарій нараховує більше 200 кущів троянд, серед яких є особливо цікаві у флористичному відношенні види. Необхідно підкреслити, що життєзабезпечення оранжереї та розарію здійснюються завдяки сумлінній праці інженера-озеленювача А.В.Олексюка, асистента кафедри біології та екології АІ.Іванюк, лаборанта Ю.В.Кухарської.

Штрих третій: ділянка лікарських рослин. Була закладена у 2010 році зусиллями О.К.Галаган (нині кандидат біологічних наук, старший викладач кафедри біології та екології). Частину рослин для ділянки подарували студенти, іншу частину було придбано у Кременецькому ботанічному саду. На сьогодні колекційна ділянка лікарських рослин нараховує 24 види, серед яких – лаванда вузьколиста, зубрівка пахуча, монарда двійчаста, огіркова трава, синюха голуба, валеріана лікарська й інші. Планується розширення

лікарської ділянки до аптекарського городу – саме такий був започаткований Віллібальдом Бессером ще у 1807 році і з якого відправлялася лікарська сировина до міських аптек Волині та Галичини. Науковці біофаку вирощуватимуть лікарські рослини для приготування спеціальних лікарських чаїв.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

ІЗ ЖИТТЯ НАУКИ ПРО ЖИТТЯ

Штрих четвертий: гербарій. Йдеться про колекцію спеціально зібраних і засушених рослин, призначених для наукової обробки. Науковому світу відомий гербарій Віллібальда Бессера, що налічує понад 60 тисяч гербарних зразків і нині зберігається у фондах Національного гербарію України (Інститут ботаніки ім.М.Г.Холодного НАН України). Гербарій нашого інституту започаткований у 2010 році професором В.І.Чопиком, членом Головної редколегії міжнародного панєвропейського видання "Atlas Florae Europae", в якому він є співавтором 15-ти опублікованих томів і працює над матеріалами 16-го тому. Зауважимо, що наукова тема кафедри "Картування ареалів рослин флори України", яку професор В.І.Чопик розробляв спільно з кандидатом біологічних наук О.К.Галаган у 2008 році, виграла державний грант. Сформований під керівництвом В.І.Чопика гербарій інституту складається із морфологічного і систематичного відділів. Гербарні збори представлені колекціями, зібраними студентами під час польової практики з ботаніки. Серед них – кілька колекцій гербарію лікарських рослин. Гербарій постійно поповнюється новими зразками, кількість яких наближається до трьох тисяч.

Штрих п'ятий: зоомузей. Знову йдеться про відновлення та збагачення традицій. Зоологічний музей нинішнього Київського НУ імені Тараса Шевченка заснований на початку XIX століття як зоологічний кабінет Волинської гімназії та Волинського ліцею Віллібальдом Бессером, який завідував ним майже чверть століття. У цьому кабінеті були зібрані унікальні колекції не лише місцевої, а й світової фауни, тому кабінет виріс до рівня музею, а зібрання його колекції вже на той час досягло еталонного у світовій науці рівня. Зоологічний музей, відновлюваний зусиллями нинішнього покоління наковців-біологів інституту, на початковому етапі свого становлення нараховує близько 50 експонатів. Це насамперед пудала хребетних тварин і птахів, що населяють нашу територію: білка звичайна, бобер річковий, косуля європейська, сова вухата, чайка звичайна, чапля сіра та інші. Перші поповнення музею зроблені кандидатом сільськогосподарських наук В.К.Солоненком, А.С.Іванюк. Зоомузей функціонуватиме при кабінеті зоології та еволюційного вчення кафедри біології та екології.

Штрих шостий: пасіка. Історія свідчить: господарство навчальних закладів – попередників нашого інституту – включало такий особливий елемент як пасіка. До речі, навчальні плани нинішніх спеціальностей "Біологія" і "Технологічна освіта" передбачають курс "Бджільництво", де вивчається біологія бджолиної сім'ї, хвороби бджіл, медоносні рослини, а також формуються навики утримання бджолосімей, застосування бджолоінвентаря, обслуговування пасічних будівель. Бджолосім'ї на інститутській пасіці утримуються у вуликах-лежаках типу "Дадана" та "Український", щороку вивозяться на масиви з посівами гречки і золотарника. У перспективі – збільшення кількості бджолиних сімей з метою отримання не тільки меду, а й квіткового пилку, перги, прополісу, що мають універсальні лікувальні властивості. Фахівець-пасічник, асистент кафедри методики викладання біології та екології М.Т.Пшигодський переконаний: на нашій пасіці буде започатковане використання елементів бджолотерапії, зокрема планується обладнання апітерапевтичних лікувальних вуликів. А ближча перспектива – побудова пасічних приміщень: стільникового сховища, робочої кімнати, складу.

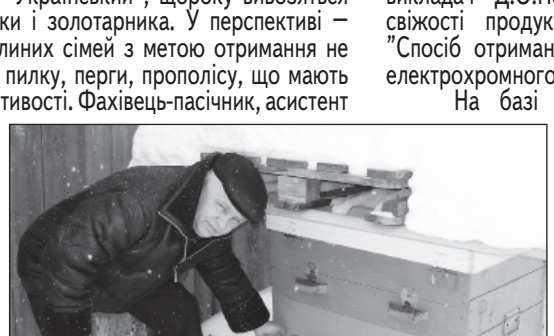

Штрих сьомий: бібліотека. Науковці обох кафедр біологічного факультету розпочали конкретну роботу по створенню фахової бібліотеки спеціальності, основне призначення якої – надання практичної допомоги студентам у підготовці до навчальних занять, до всіх форм контролю знань, до проведення уроків під час проходження педагогічної практики в ЗОШ, у написанні дипломних робіт, наукових рефератів і статей. На даний час книжковий фонд бібліотеки становить 500 книг, але, як зазначає лаборант О.М.Галінська, це виключно фахова спеціалізована література, підібрана з урахуванням конкретних потреб факультету, і навіть вже є ряд навчальних дисциплін, які у повному обсязі забезпечені літературою для проведення лабораторних і практичних занять. Окрім цього, є додаткова література для підготовки виховних позанавчальних заходів природничонаукового спрямування.

ТАНДЕМ "БІОЛОГІЯ – ЕКОЛОГІЯ"

У сучасному, техногенно закабаленому світі науковий тандем "біологія – екологія" актуальністю теоретичних висновків і значенням практичних рекомендацій, без сумніву, не має собі рівних у науковій царині, бо стосується найголовнішого, навіть єдино важливого – збереження життя. Саме до цієї сфери наукового знання спрямований вектор науково-дослідницьких інтересів кафедри біології та екології. Наукова проблема кафедри конкретизує біолого-екологічну тематику стосовно природних реалій регіону – "Дослідження антропогенного впливу на стан довкілля та біорізноманіття Північного Поділля". Це визначило основні напрями наукової діяльності кафедри: вивчення антропогенної трансформації фітобіоти міста Кременця та його околиць, аутфітосозологічні дослідження флори Карпат і Поділля, вивчення вищої водної флори та рослинності Північного Поділля.

На вирішення обраної тематичної проблеми спрямовані дисертаційні дослідження членів кафедри: "Інтегративна оцінка антропічного та рекреаційного навантаження на екосистеми Північного Поділля" (кандидат біологічних наук Н.Г.Зіньковська – на здобуття наукового ступеня доктора біологічних наук); "Зникаючі види рослин Західного Поділля та їх інтродукція в ботанічні сади" (А.М.Гура – на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук); "Гідрофільна флора техногенно-трансформованих водойм Волино-Поділля" (І.М.Михалюк – на здобуття наукового ступеня кандидата біологічних наук).

Проблематикою кафедри визначаються зміст і напрями участі науковців-біологів у науково-практичних і теоретичних конференціях, їх наукових публікацій, навчальних посібників, методичних розробок. Завідувач кафедри, професор В.І.Чопик є співавтором кількох навчальних посібників: "Латинська ботанічна номенклатура", "Систематика вищих рослин. Лабораторний практикум", "Посібник із систематики вищих рослин". По два навчальних посібники підготували професор М.М.Ільєнко ("Анатомія людини", "Теріологія") і старший викладач О.К.Галаган ("Польова практика з ботаніки", "Робочий атлас з анатомії та морфології рослин"). Три навчальних посібники опублікувала доцент кафедри Н.Г.Зіньковська ("Збірник задач і вправ з хімії елементів", "Лабораторний практикум з органічної хімії", "Тестовий контроль з біологічної хімії"). В загальному, за останні 5 років членами кафедри опубліковано у фахових виданнях близько 50 наукових праць. На рахунку кафедри – два патенти, які отримав кандидат хімічних наук, старший викладач Д.О.Польовий ("Індикатор свіжості продуктів тваринництва...", "Спосіб отримання наноструктурного електрохромного матеріалу").

На базі кафедри проведені Міжнарод-на наукова конференція "Бессерівські читання", науково-практична конференція "Екологічні аспекти вивчення дисциплін біологічного циклу", науково-методичні семінари "Організація учнівської дослідної роботи з біології в ЗОШ" та "Оранжерея, гербарна і біостаціонар біологічного факультету як матеріальна база науково-дослідної роботи студентів і викладачів інституту". При кафедрі формуються науково-проблемні групи студентів, які працюють над традиційними темами: "Вивчення природної флори Тернопільщини", "Екологічний моніторинг антропогенного забруднення навколишнього середовища України", "Створення індикаторів свіжості харчових продуктів", "Фітобіота міста Кременця та його околиць: сучасний стан, охорона, використання".

МЕТОДИКА І ЩЕ РАЗ МЕТОДИКА

"Формування професійної компетентності майбутніх вчителів біології у процесі викладання дисциплін циклу професійної та практичної підготовки" – над такою проблемною темою працює кафедра методики викладання біології та екології (завідувач – кандидат педагогічних наук, доцент кафедри Т.Є.Бондаренко). Кожен із науково-педагогічних працівників кафедри розробляє один із конкретних напрямів загальної проблематики: доктор медичних наук, професор В.М.Василюк – "Формування здоров'язберігаючої компетентності у студентів-біологів"; кандидат біологічних наук, старший викладач В.П.Заболотна – "Підвищення ефективності формування фізіологічних понять, умінь та навичок у майбутніх вчителів біології"; кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач Г.М.Ліснічук – "Формування дослідницьких умінь студентів під час проведення літньої практики з сільського господарства, селекції та генетики"; кандидат біологічних наук, старший викладач Н.І.Цицюра – "Оранжерея Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.Тараса Шевченка як об'єкт навчально-виховної роботи з біології"; кандидат сільськогосподарських наук, старший викладач В.Б.Солоненко – "Біологічне землеробство, біотехнологія, екологія"; асистент кафедри О.В.Росіцька-Галан – "Формування екологічного мислення у студентів".

Безпосередньо чи опосередковано пов'язані з методологією природничо-наукового знання дисертаційні дослідження членів кафедри: "Методи і результати селекції озимої та м'якої пшениці інтенсивного типу для західного лісостепу України" (Г.М.Ліснічук), "Формування національної самосвідомості старшокласників ЗОШ у процесі краєзнавчої роботи" (Т.Є.Бондаренко), "Обґрунтування раціональних способів лікування хворих на виразкову хворобу та хронічний гастродуоденіт" (В.М.Василюк), "Особливості симбіотичної азотфіксації та продуктивність козлятника східного" (В.П.Заболотна), "Біологічні особливості видів родини Cupressaceae F.Neger у зв'язку з інтродукцією на Волино-Поділлі" (Н.І.Цицюра), "Історико-географічний аналіз природодослідження і природокористування Кременецького горбогірного району" (О.В.Росіцька-Галан), "Гідроекологічні чинники формування вмісту та перетворення сполук азоту у воді колодязів на Волино-Поділлі" (Л.В.Собко).

Результати роботи над науковою проблемою кафедри оприлюднюються на наукових конференціях і публікуються у наукових збірниках: "Можливості та перспективи професійного методологування у соціогуманітарній сфері" (В.М.Василюк), "Формування спеціальної методологічної компетенції як найвищого показника професійної готовності вчителя біології" (Т.Є.Бондаренко), "Формування у студентів навичок вирощування екологічно чистої продукції" (В.К.Солоненко), "Використання вихідного матеріалу при створенні нових сортів озимої м'якої пшениці... під час проведення лабораторних занять з генетики з основами селекції" (Т.М.Ліснічук), "Обґрунтування основних напрямів забезпечення деревних насаджень Волино-Поділля" (Н.І.Цицюра) та інші. В якості доповідачів науковці кафедри піднімалися на трибуни наукових зібрань всеукраїнського і міжнародного рівнів: Перший міжнародний педагогічний конгрес (Т.Є.Бондаренко, м.Одеса), науково-практичні конференції "Організаційно-педагогічні аспекти формування майбутнього фахівця (Т.Є.Бондаренко, м.Євпаторія) і "Здобутки і перспективи внутрішньої медицини..." (В.М.Василюк, м.Тернопіль), XIII з'їзд ботаніків України (В.П.Заболотна, м.Львів), IV всеукраїнська наукова конференція "Актуальні проблеми дослідження довкілля" (В.П.Заболотна, м.Суми), наукова конференція "Охорона довкілля та проблеми збалансованого природокористування" (О.В.Росіцька-Галан, м.Кам'янець-Подільський). При кафедрі діють студентські наукові групи з вивчення методів біологічного землеробства, способів вегетативного розмноження декоративних рослин, впровадження досягнень селекції у практику сільськогосподарського виробництва.

Викладачі кафедри активно працюють над підготовкою методичних рекомендацій для студентів факультету: по два таких посібники підготували Н.І.Цицюра ("Методичні рекомендації до виконання науково-дослідних робіт студентів", "Основні вимоги до структури та оформлення курсових робіт з методики викладання біології") та Г.М.Ліснічук ("Методичні рекомендації до проведення занять з курсу "Генетика з основами селекції", "Методичні рекомендації до вивчення теоретичного матеріалу з курсу "Основи філогенії рослин і тварин").

Навіть така, далеко не повна інформація про діяльність біологічного факультету інституту засвідчує: науковці біофаку вже у своїй структурній організації зуміли поєднати науку про життя із наукою про збереження життя – біологію з екологією – та методику викладання біології з методикою викладання екології. В цьому – теоретико-методологічна запорука їх успішної науково-педагогічної діяльності.

За сприяння доктора біологічних наук В.І.Чопика, кандидатів біологічних наук Н.І.Цицюри та О.К.Галаган, кандидата педагогічних наук Т.Є.Бондаренко матеріали підготував головний редактор газети "Замок" Анатолій Багнюк.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

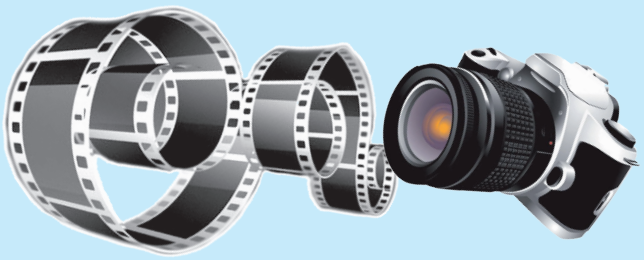

СВЯТКОВИЙ

ФОТОВЕРНІСАЖ

Літературно-мистецька сторінка

ДУША ПРИСВЯЧЕНА ВЕСНІ...

Ігор ГАВРИЩАК

ПІСНЯ МЕНЕСТРЕЛЯ

Журавлі мережать крилами
Спокій ранків ще примружених.
Лише ті, що снять за милими,
Залишились нерозбуджені.

Лише ті, що йдуть з коханими,
В снах чарівних зелен-луками,
Оніміють, як нежданими
Озоветься серце звуками.

Озоветься серце звуками –
І душа проллється піснею.
У вікно хтось ніжно стукає:
Чи то в мареві, чи в дійсності?

✪ ✪ ✪

Я тобі подарую сонце –
Не шматочок-окрайчик – усеньке,
Щоби ти дивувалася: хто б це ?
Я б собі смішкував потихенько.

Я тобі подарую зливу.
Ні, не дощ недозріло-весняний,
А оту, що збива сизі сливи
І виточує неба грані.

Я тобі подарую зорі –
Не маленькі, а он ті, найбільші.
А як буде цього замало,
Я тобі ще напишу вірші.

✪ ✪ ✪

Забуті сни втомилися чекати,
Нові шляхи ще не прокладені лежать
У темних сутінках вечірньої кімнати,
Що порвані на клапті, наче рать
Метафор, метонімій та епіфор,
Забутих образів пожмаканий пакет...
Чекають, щоб весняний теплий вітер
Заплів їх, наче коси, у сонет.

✪ ✪ ✪

Де Ви були позавчора,
Сонетів моїх героїня,
Як муза стогнала хвора
Під Боною сірою тінню?

Сьогодні я знову спізнився,
І Ви крокували без мене.
Мій смуток дощем пролився,
Спадаючи листям зеленим.

Та завтра я Вас перестріну,
Як злодій в глухім підворітті.
Хай муза гукає в спину
І клен хай заламує віття!

Як Бона торкнеться неба
Долонями кам'яними,
Я Ваш розгадаю ребус
Без допомоги рими.

Ліна ВЕРЕСЕНЬ

ЗОРЯНА ЗАМЕТІЛЬ

Запашну зелену звабу застилав,
Зорепадовим заслоном закривав.
Знов з зорею зустрічався,
Знов з зорею зустрічався,
Зізнавався, зізнавався: закохався...
Закружляла, закружляла
Зверху зоряна заметіль.
Завівала, засівала
Землю золотом звідусіль.
Зачудована, замріяна,
Знову здалеку завіта
Зацілована, залеліяна
Зірка-зіронька золота.
Зрання зірку захмелілу залишаю.
«Звідки знаєш зілля-згубу?» – запитаю.
Заворожений, згораю,
Заворожений, згораю –
Знову звечора зорю зустрічаю...
Закружляла, закружляла
Зверху зоряна заметіль.
Завівала, засівала
Землю золотом звідусіль.
Зачудована, замріяна,
Знову здалеку завіта
Зацілована, залеліяна
Зірка-зіронька золота.

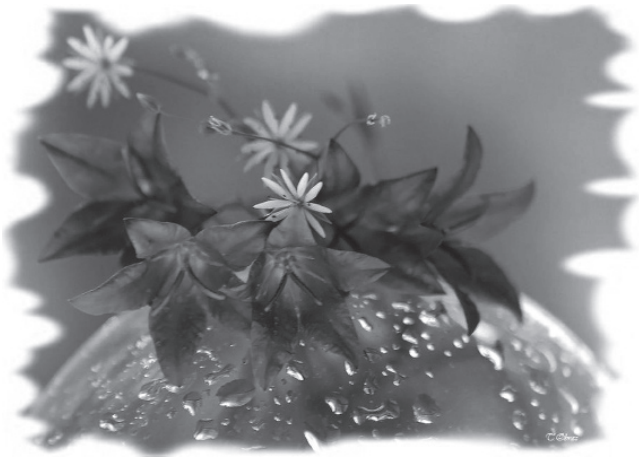

Роман ДУБРОВСЬКИЙ

✪ ✪ ✪

Упала зірка з неба уночі.
І стала ніч без неї ще темніша.
Зірок багато... Всіх не полічить!
Та ця була для мене найрідніша.
Упала зірка десь за океан –
Ота, яку колись назвав своєю.
Та я її шукатиму десь там –
Поміж сузір'ям Діви та Персея.

✪ ✪ ✪

Найкращий вірш написаний не мною.
Найкраща пісня також не моя.
І навіть марш, що вів солдат до бою
За правду і свободу, склав не я.

Дотепну фразу, слово чи півслова
Давно вже хтось в вірші заримував.
Ну що ж тут вдієш: в нас багата мова
І хтось її співцем найкращим став.

Тож марно все і вірші всі пропащі?
Але в душі я все ж таки поет!
А що від серця – те, либонь, найкраще!
Лише для тебе кожен мій сонет.

Юлія КУЗЬМИЧ

✪ ✪ ✪

Ти ховаєш очі, хмуриш темні брови,
Запалив цигарку ледь тремтить рука...
От і вся розмова, і кінець любові,
Що була для мене, як полин гірка!

Посміхнусь байдуже, бо така вже вдача,
Тільки пильно гляну – і піду у дім.
Упаду й заплачу, а чи варто плакать?
А чи варто плакать, як нема за ким?!

Людмила БЕЗДОЩУК

✪ ✪ ✪

Душа, присвячена весні,
В полоні мрій (бо їй так краще)...
А ти побачив у мені
На жаль, лише мій сірий плащик.
Як небо, очі голубі,
Навіщо я у них тонула?
Бо я побачила в тобі
Мабуть, лиш те, чого не було...

ЖІНКА І ДЗЕРКАЛО

Розбить хотіла раз чи двічі –
Ніяк не йде на компроміс:
Рубає правду прямо в вічі,
Мовляв, Ви місіс, а не міс.

ХВОРОБА

Зимові останні акорди...
Ніяк не відступиться. Горда...
І люди бувають, як зими,
Холодні і злі. Та Бог з ними...
Я руки замерзлі зігрію.
Весною, як грипом, хворію.

БАНАЛЬНІСТЬ

Теплим, сонячним, весняним
Промінцем для тебе стану,
Розтоплю байдужу кригу
І зроблю в душі відлигу.
Буду ніжним первоцвітом,
А як хочеш – буду літом!
Буду спілою зорею,
Буду мрією твоєю!
Бо інакше я не вмію.
Ти ж не зрадиш свою мрію?

ЛІРИЧНОМУ ГЕРОЮ

Твій лист весну у душу поселив.
Я так раділа, так була щаслива.
Й світило сонце, хоч шуміла злива.
Та ти з'явився – що мені до злив!

Твій лист забуті мрії воскресив,
Що в пам'яті надійно заховала.
Уява знову казку малювала,
Хоча її ніхто і не просив.

А я ж усе придумала сама.
Наївна щирість швидко набридає.
Вже другий день весна в душі ридає,
А з неї насміхається зима.

З Ворохти - чемпіонами

У селищі Ворохта Івано-Франківської області проходив юніорський Чемпіонат України зі стрибків на лижах з трампліна і лижного двоборства. На цих змаганнях Тернопільську область представляли студенти Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту імені Тараса Шевченка і Кременецького педагогічного коледжу.

У програмі з лижного двоборства третє місце зайняв студент Кременецького педагогічного коледжу Віталій Марченко з 21-Фк групи, учасник І Зимових Юнацьких Олімпійських ігор; друге місце посів Павло Крутюк (11-Фз група) і в напруженій боротьбі перемогу здобув студент 22-Ф групи Олег Вілівчук.

У стрибках на лижах з трампліна чемпіоном України став студент Кременецького педагогічного коледжу, учасник І Зимових Юнацьких Олімпійських ігор Сергій Дроздов (11Фк група) на трампліні потужністю К- 65м, а на трампліні потужністю К-90м він здобув срібну медаль.

Дочекалися свята закохані

Наталія ЩУР

Кохання... Скільки емоцій і почуттів закладено у це звичайне слово! Воно штовхає нас на необдумані вчинки, змінює людей та навіть їх долі. Адже кожен із нас кохав, поринаючи у вир ніжності, щирості та чутливості, повністю віддаючи себе. Найшаленіші вчинки були зроблені в ім'я кохання.

14 лютого всі святкують День Закоханих, або як його ще називають, День Святого Валентина. Люди дарують один одному "валентинки", бажаючи справжнього і вірного кохання. Деякі зізнаються у своїх почуттях. Ось і наше студентство поринуло в ейфорію цього свята. Ще задовго до Дня Святого Валентина у нашому навчальному закладі була встановлена скринька для вітальних листівок. А з самого ранку 14 лютого у стінах інституту лунали привітання. Усі ходили радісні та щасливі, даруючи один одному посмішки та приємні емоції.

Атмосферу свята підтримав концерт до Дня Закоханих, який відбувся в приміщенні Актового залу. Усе навкруги було оповите незвичайними емоціями. Нас радували своїми віршами Наталія Півень, студентка 21-Н групи, і Таня Немирів з 31-А групи. Зачарували присутніх піснями про кохання Юля Чух, Лілія Дем'янчук та Анастасія Григорчук (студентки 21-М групи). І, звичайно ж, у програмі концерту були цікаві, захоплюючі конкурси, в яких брали участь хлопці та дівчата. Вони сформували пари, які протягом усього свята змагалися між собою. Пара №1: Лазута Наталія(студентка 11-ДП групи) та Вітерук Михайло (студент 12-Ф групи), пара № 2: Базюк Дмитро(студент 11-Ф групи) та Губеня Яна (студентка 11-Б групи), пара № 3: Щирба Вадим(студент 22-Ф групи) та Ляшук Іванна (студентка 11-МК групи). Учасники проходили різні етапи конкурсів, а їх результати оцінювало справедливе журі. У результаті перемогу отримала пара № 1 – Наталя Лазута та Вітерук Михайло. На закінчення концерту порадував глядачів своїм треком Артем Перескоков. Протягом усього дійства святкову атмосферу створювали ведучі Юлія Чух та Андрій Гулійчук.

Ось так відсвяткували ми це незвичайне свято – День

Закоханих. Нехай в усіх нас завжди буде справжнє і вірне кохання. Просто кохаймо і будьмо коханими, адже це прекрасно!

Оперне мистецтво – школярам

Наслідуючи культурні традиції Кременеччини, науково-педагогічні працівники мистецького факультету залучають студентську молодь до творчої діяльності. Так виникла ідея постановки опери. Своєрідним імпульсом стала інформація про те, що кременчанин І.І.Гіпський (на той час вчитель співів СШ № 3) здійснив зі своїми учнями постановку опери М.Лисенка "Коза-дереза", прем'єра якої відбулася 27 січня 1935 року в приміщенні Кременейцького ліцею (журнал "Життє Кременецьке" № 1 за 1935 рік).

Через 76 років молоді самодіяльні актори музично-тетральної студії "Пролісок" – студенти 41-Мк та 51-М груп – зі своїм художнім керівником Наталією Бондаренко, хореографом Наталією Ткач, концертмейстером Валентиною Мацковою та фаховим консультантом Василем Скороплясом взялися втілювати цей проект у життя, і незадовго у приміщенні актового залу ЗОШ № 4 м.Кременця відбулася прем'єра опери "Коза-дереза". Реакція школярів, їхня емоційна підтримка і щире співпереживання разом з улюбленими героями стали найвищою оцінкою творчості акторів та їх старших колег - викладачів. Хоча сам жанр опери є непростим для сприйняття, проте у поєднанні з текстом відомої народної казки це справило незабутнє враження і спонукало підігрувати акторам: юні глядачі залюбки співали пісню Лисички, Кози, Зайчика та інших героїв.

Що ж стосується реакції старших глядачів, тобто вчителів, то вони з цікавістю спостерігали за грою акторів і зробили висновок, що студенти досить точно передали образ Кози, якій навіть Дід-господар не міг дати ради, а тому і прогнав із дому. Вона виступає втіленням підступної брехні, впертої вседозволеності та безкарності, що нахабно посіла не своє місце... Цікаво й актуально (з точки зору дорослого) виглядають і лісові звірі, котрі лише на словах можуть боротися зі злом, захистити скривдженого, а насправді страх, як інстинкт самозбереження, не дає їм змоги діяти. І лише Рак (дарма що маленький!), котрий не має страху, а розуміє, що тільки сміливі кроки можуть перемогти злісного ворога і припинити його свавілля, – тільки він зумів отримати підтримку і здобути перемогу, а як наслідок – називатися справжнім лідером у колективі...

Ролі виконували: Коза-Дереза – Тетяна Матвійчук, Лисичка – Марія Валько, Зайчик – Юлія Чух, Вовк – Олег Данилюк, Ведмідь – Микола Сологубовський, Рак – Сергій Шегера,

Навички відтворення характерних образів студенти отримують під час вивчення курсу методики музичного виховання, у ході складання інсценізацій програмної музики, фольклорного матеріалу. А практично, під час постановки опери, театральні студійці відчули себе оперними співаками, акторами, провідниками у світ музичного мистецтва.

Після вдалого старту побажаємо колективу успішного професійного зростання і нових вистав!

Єдині у своїх видах спорту

Серед 23 спортсменів юнацької національної збірної, котрі змагалися на І Юнацькій Олімпіаді у восьми з п'ятнадцятьох олімпійських видів спорту, студенти педагогічного коледжу були єдиними представниками України у лижному двоборстві – Віталій Марченко (21-Фк), котрого готував до змагань тренер національної збірної України, кременчанин Петро Генюк, і в стрибках з трампліна – Сергій Дроздов, який працював під керівництвом тренера національної збірної України Володимира Бощука з м.Верховини.

Відбула команда до Австрії 4 січня; до 11-го спортсмени готувалися в Рамзао, а тоді переїхали до Інсбрука. Жили в Олімпійському містечку по двоє чоловік у кімнаті. У повній мірі задоволені умовами проживання та тренування. Кожен мав зробити 2 контрольних стрибки на офіційних тренуваннях, а на змаганнях – 1 пробний і 1 заліковий у двоборстві та 1 пробний і 2 залікових – у стрибках з трампліна.

Хоч наші лижники не посіли високих місць, та вони спробували свої сили у таких потужних міжнародних змаганнях і отримали враження, які залишаться на все життя. Крім власних спортивних виступів, хлопці вболівали за наших фігуристів, відпочивали в аквапарку. А головне – вони дуже прагнуть продовжувати боротьбу за високі спортивні досягнення.

Будинок творчості „Потік Ірва"

Світлана ГУСАКІВСЬКА

У нашому Кременці є багато неповторних місць. Одне із них знаходиться на вулиці Затишшя, промовиста назва якої говорить сама за себе. Там розташований дивовижний будинок творчості „Потік Ірва", який нещодавно відвідали студенти 11-Сп групи зі своїм куратором, завідувачем кафедри педагогіки Л.М.Кравець та кандидатом психологічних наук, доцентом Н.М.Савелюк.

Цю старовинну оселю придбав, окультурив і вдихнув у неї дух мистецтва Олександр Смик – поет, письменник і взагалі надзвичайно обдарована творча особистість. Функціонує будинок творчості уже 6 років, приймаючи у себе велику кількість митців і відвідувачів не лише з України, а й із різних куточків світу. Проте навіть не всі кременчани знають про це місце. Ми постараємось передати словами хоч невеличку долю тієї вражаючої краси, яку побачили там.

У затишному дворі нас зустріла Ольга Іванівна Фарина – привітна господиня будинку творчості – і запросила у світ живопису. Вона заперечує, коли її дім називають музеєм, а називає його особливим місцем, де усюди літають музи – щоб творити музику, художні полотна, скульптури... Будинок містить чудову колекцію картин, які написані у Кременці та на його околицях і відображають неповторність міста у різні пори року та частини доби. Зазначимо, що у колекції є твори кременчан – Ніла Зварунчика (колишнього викладача нашого педагогічного училища) та Любомира Фарини (випускника мистецького факультету нашого інституту).

У будинку є кімната історичної фотографії відомого європейського фотохудожника Генріха Германовича, який жив у Кременці у 30-ті роки минулого століття. Унікальна колекція майстерних фото вражає око своєю глибиною і, зокрема, тим, що у 1930-1940 роки не було засобів фотокорекції.

А чого варта найбільша в Україні приватна колекція скульптур! Проводячи екскурсію у саду скульптур, О. І. Фарина висловила думку про те, що „... і камінь живий", і життя усім скульптурам надали їх автори-творці саме у Кременці. Привітність, затишок і атмосфера творчості сповнили наші сірі будні яскравими образами й емоціями. Радимо кожному студенту: перш ніж їхати на екскурсію у далекі краї, спочатку ознайомтеся зі своїм рідним містом, щоб розповісти усім про нього і запросити у гості.

Сторінку підготувала Валентина КАЩУК

ВОЛИНЬ МІЖВОЄННА: НАЦІОНАЛЬНА ОСВІТА

Олександр СОЛОВЕЙ,
кандидат історичних наук

Аналізуючи політичні режими, які панували на Волині у міжвоєнне двадцятиліття, необхідно сказати, що тоталітаризм проявлявся у двох різновидах: праворадикальному і лівоекстремістському. Це, власне, й характеризувало ситуацію на волинських землях по обидва боки кордону.

Польською владою активно проводилася політика полонізації. У духовній сфері це найпомітніше проявлялося у шкільництві. З 443 українських народних шкіл, що були на Волині перед війною, у 1922/23 навчальному році залишилось лише 8, жодної державної середньої школи (за винятком 3 приватних). Натомість у воєводстві діяло 1459 польських шкіл і 520 — утраквістичних (двомовних). Характеризуючи шовіністичну національну політику польського уряду, орган ВУЦВК газета «Вісті» 7 березня 1922 року підкреслювала: «Така поведінка польської вищої адміністрації є характерною для польської політики на Волині та Холмщині, яка прагне до полонізації населеня вказаних місцевостей у найкоротший

термін». Вже 21 травня 1921 року волинський воєвода видав розпорядження про заборону української мови на території краю. Замість термінів «Україна», «українець» запроваджувались «Малопольська», «русин». За влучним висловом Уласа Самчука, польський уряд вважав, що «зрусифікована нагорі, неграмотна внизу, невиразна «тутешня» хохлацько-малоросійська Волинь є для них найкращим матеріалом для чергової денаціоналізації.

Щоб швидше денаціоналізувати західних українців, як і інші національні меншини, уряд ендеків штучно ділив територію українських земель на відособлені етнічні групи гуцулів, бойків, подолян та інші, вважаючи їх «спільнотою русинів», а на українців Волині, Холмщини, Полісся і Підляшшя дивився як на етнографічний матеріал, який нібито не мав власного національного обличчя. Згідно з цією етнічною градацією, проводилася відповідна національна політика, наріжним камнем якої було створення так званого «сокальського кордону», що мав ізолювати українські північно-західні землі від Східної Галичини. «Якщо на Волині й Поліссі, — говорив міністр віросповідань та освіти С. Грабський на з'їзді воєвод східних земель (жовтень 1925 року), — йдеться про те, щоб загальмувати розвиток українського руху, то в Східній Малопольщі — зменшення тих здобутків, яких русини домоглися за австрійських часів».

Отже, йшлося не тільки про те, щоб штучно стримати культурний розвиток обох регіонів, а й заборонити адміністративно поширення через «сокальський кордон» із Східної Галичини на Волинь впливу визвольних традицій українського національно-культурного руху, що втілювався, головним чином, у діяльності кооперативних і культурно-освітніх установ та організацій.

Серед документів, що характеризують великодержавну політику уряду, особливе місце посідали схвалені сеймом 31 липня 1924 року закон про державну мову і мову службового використання урядовими, адміністративними і самоврядувальними властями та закон про шкільну реформу. Обидва законодавчі акти переслідували одну мету — дати властям на місцях правову основу для полонізації національних меншин.

Законом про мову польська мова оголошувалася на території всієї Речі Посполитої державною, обов'язковою для службового використання державно-адміністративними органами та органами самоуправління, установами зв'язку і на залізничному транспорті. Згодом вона стала єдиною офіційною мовою і в судочинстві та господарській сфері. Застереження закону від 31 липня 1924 року, що надавали право населенню нацменшин використовувати рідну мову в письмових і усних зносинах з державно-адміністративними органами першої та другої інстанцій, а також вести документацію в установах місцевого самоврядування двома мовами, були більше декларативними, ніж реальними.

На основі «кресового» шкільного закону здійснювалася подальша полонізація українських, білоруських і литовських шкіл. У цьому законі зазначалося, що в державних народних школах буде гарантоване навчання на рідній мові викладання на вимогу батьків не менше ніж 40 дітей шкільного віку, які проживають на території одного мікрорайону. Якщо в народній школі не було такої кількості дітей, батьки яких вимагали викладання рідною мовою, то ця школа автоматично перетворювалася на польську. Закон передбачав також створення у селах із мішаним населенням так званих двомовних (утраквістичних) шкіл з викладанням основних предметів польською мовою. Вимагався незначний процент дітей польської національності, щоб школи в

таких місцевостях ставали утраквістичними, тобто фактично польськими. Навчання дітей українців рідною мовою було зведено до мінімуму.

Сама процедура одержання дозволу на відкриття школи з рідною мовою викладання була навмисне так ускладнена, що практично майже виключала можливість збереження народних і загальноосвітніх середніх державних шкіл з українською мовою навчання. Так, у серпні 1924 року декларації з вимогою викладання в школах рідною мовою подали 1814 українських громад, але жодна з них не була задоволена властями.

У 1925 році такі ж декларації підписали понад 100 тисяч батьків українських дітей. Проте польська адміністрація, методично руйнуючи українську народну освіту, різними махінаціями та формальностями перешкоджала задоволенню численних подань української людності дозволити навчання її дітей у школах рідною мовою.

В результаті так званого «шкільного плебісциту» більшість українських шкіл була перетворена на польські та двомовні. Про наслідки проведення його у Станіславському воєводстві свідчать, зокрема, такі дані: до плебісциту тут налічувалося 346 польських і 793 українських державних народних школи, а після плебісциту, проведеного в 1925 році, залишилося лише 337 українських шкіл, 30 шкіл було цілком ліквідовано, а всі інші переведено на польську мову навчання або стали двомовними.

Ще радикальніше шкільні власті провели в життя закон про шкільну реформу у Волинському воєводстві. На згаданому з'їзді воєвод східних земель у Варшаві С. Грабський цинічно заявив, що «на території Волині нема жодної чистої української школи, всі вони стали тільки утраквістичні або польські». За свідченням того ж міністра, з політичних мотивів була проведена «утраквізація» українських гімназій у Перемишлі, Львові і Кракові, котрі були «головними фортецями» «українського сепаратизму національно-державницького характеру».

Отже, офіційно санкціонований законами про мову наступ польської адміністрації дуже швидко дав відчутні результати в галузі народної освіти. Підводячи підсумки цієї діяльності польських чиновників, один з лідерів партії національної демократії М.Прушинський у звіті сейму 1926 року відмічав: «Якщо русини порівняють цей стан з минулою Австрією, то помітять велику різницю не в свою користь. Однак треба вибити собі з голови, що Польща повинна наслідувати Австрію і чекати її долі... Якщо конституція і трактати не примушують нас хоч би до однієї непольської державної школи, то треба було б зразу розгромити всі (звісно, непольські) школи, як це на післяверсальській території зробили Італія і Румунія».

Одверта й цинічна українофобія ендеків дуже виразно виявилася і в ставленні їх до вищої освіти українців. Уже невдовзі після анексії 21 липня 1923 року львівський

воєвода заборонив діяльність таємних українських вузів Львова — університету і політехніки, а місяцем раніше польський сейм ухвалив сумнозвісну формулу, згідно з якою офіційно обмежувався прийом до вищих навчальних закладів Польщі молоді національних меншин.

Великодержавна молодіжна політика ендецького уряду, здійснювана в новій політичній ситуації в загальному руслі наступу на національні права корінного населення Західної України, як і всіх східних окраїн, поступово змінила тактику української молоді щодо вищої школи. 11 — 14 червня 1924 року у Львові відбувся крайовий з'їзд студентської організації «Профорус», який схвалив рішення про продовження діяльності таємних українських вищих навчальних закладів Львова і закликав українську громадськість краю й еміграції морально та матеріально підтримали ці вузи, «виходячи з того, що вони є єдиним чинником визвольної національної і соціальної боротьби».

У захисті прав української національної школи певну роль відігравало Українське педагогічне товариство (з 1926 року — «Рідна школа»), засноване в 1881 році для сприяння розвиткові українського шкільництва. Після війни воно відновило свою роботу в 68 філіях, в яких на середину 1925 року об'єднувалося 17,5 тисячі членів. УПТ не обмежувалося лише підготовкою та виданням підручників, забезпеченням методичної допомоги учителям, морального виховання дошкільної і шкільної молоді, а й заснувало українські приватні школи та опікувало їхню роботу. В 1924/25 навчальному році УПТ утримувало 31 початкову школу, де працювало 156 учителів і навчалося 4160 учнів, 18 приватних гімназій та гімназіальних курсів (61 викладач і 1646 учнів).

Щоб протидіяти наступові польських асиміляторів на права української національної школи, УПТ через свої підрозділи створило у Львові міжпартійний шкільний комітет, а на місцях — повітові, сільські (міські) і шкільні комітети батьків, які збирали підписи українців під вимогою збереження рідної мови навчання у школі, організовували масові протести проти полонізації українського шкільництва.

Матеріали шкільних комітетів стали підставою скарги української сторони в Лігу Націй. В грудні 1925 року у зверненні до українського населення УПТ закликало різними легітимними способами протестувати проти проведення шкільної реформи, зловживань і варварства польських учителів, які часто вдавалися до фізичної розправи над дітьми, що «зле виражалися по-польськи».

Двадцять літ під окупацією Польщі осередком патріотичного виховання дітей українців на Кременеччині була Українська приватна гімназія. Влада позбавила навчальний заклад статусу державного, який вона мала за уряду УНР, а також було знято найменування — гімназія ім. Івана Стешенка. Наприкінці 20-х років у гімназії виникла націоналістична організація «Юнак». У червні 1932 року більше тридцяти членів організації було заарештовано, шістьох з них засуджено.

Фото з архіву краєзнавчого музею

ВОЛИНЬ В АРХІТЕКТУРНИХ ПЕЙЗАЖАХ НАПОЛЕОНА ОРДИ

Валентина ШПАК

Він народився на Поліссі (нині Білорусь) 250 літ тому. Отримав належну освіту (гімназія, філософський факультет Віленського університету) і за участь у таємній студентській

організації був ув'язнений. З 1830 року служив у кінному полку Литовського корпусу у чині капітана. Перейшов на сторону польського Листопадового повстання, за заслуги перед польським народом нагороджений найвищою відзнакою тодішньої Польщі – Золотим хрестом (Воїнська доблесть). Аби уникнути заслання до Сибіру, емігрував до Франції. В різні роки свого життя спілкувався і дружив з композиторами Фредеріком Шопеном, Ференцом Лістом, Джоккіно Россіні, Джузеппе Верді, Шарлем Гуно, Гектором Берліозом; художником П'ром Жераром, співачкою Поліною Віардо. письменниками Адамом Міцкевичем, Оноре де Бальзаком, Анрі Стендалем, Іваном Тургенєвим та іншими.

Наполеон Орда був усебічно обдарованою людиною: його знали як прекрасного музиканта, композитора, художника і педагога. Хоча певний час працював директором знаного у Європі Театру італійської опери в Парижі, з-поміж його захоплень переміг талант художника, і він обрав оригінальний жанр архітектурного пейзажу, присвятивши йому все своє життя. Після оголошення імпетором Олександром II амністії учасникам Польського повстання 1830 –1831 років повернувся на батьківщину для того, щоб до кінця своїх днів мандрувати і малювати. За час мистецьких

мандрів створив близко двох тисяч малюнків архітектурних ансамблів і пам'яток архітектури Франції, Іспанії, Португалії, Білорусі, Литви, Польщі, Алжиру, Росії та України.

В Україні його заворожила Волинь, привабили Поділля, Галичина, Київщина. Перебуваючи, зокрема, на Волині, художник зобразив архітектурні пейзажі Луцька, Острога, Дубна, Вишнівця, Кременця та його околиць, інших міст нашого регіону. Дослідники творчості митця вважають, що архітектурним пейзажам України він присвятив 177 своїх творів.

У музеї історії освіти нашого інституту (завідувач Валентина Шпак), розгорнуто виставку репродукцій архітектурних пейзажів Наполеона Орди, в якій центральне місце займають волинські пейзажі, зокрема, архітектурні пам'ятки Кременця, Замкової гори, історичного корпусу нашого інституту. Відвідувачі виставки мають змогу побачити рідну Волинь очима відомого художника XIX сторіччя і помилуватися золотоверхими куполами православних храмів, величчю середньовічних замків, парковими ансамблями та монастирями, княжими і поміщицькими палацами у містах і селах, доторкнутися до героїчної минувшини краю, споглядаючи руїни старовинних фортець і високих замкових веж.

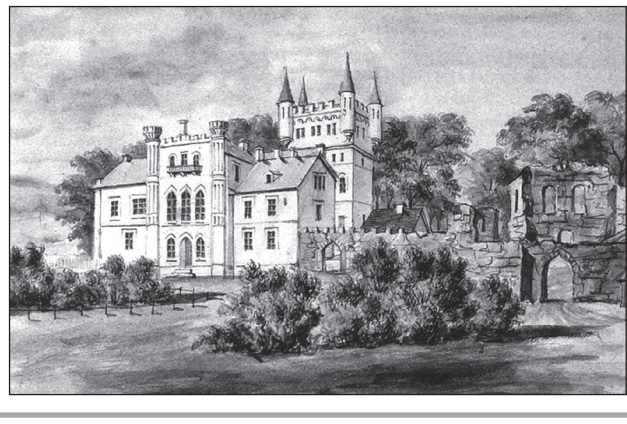

В'ЯЧЕСЛАВ КОСТЮКОВ: В ОБ'ЄКТИВІ — ФІЛОСОФІЯ КРАСИ

Анатолій БАГНЮК,
головний редактор газети «Замок»

Митець, причому справжній митець, – людина цікава, нестандартна, непересічна, неординарна, котра часто не вписується у рамки якихось усталених норм чи еталонів. Саме до таких людей належить фотохудожник міжнародного

рівня, визнаний майстер художньої фотографії В'ячеслав Костюков, відомий своїми творчими досягненнями в Україні, Росії і далеко за їх межами – в європейських країнах та на американському континенті.

Окремі штрихи його творчого шляху: народився у Києві, дитинство пов'язане з Україною, юність – з Росією. Перша зустріч з фотоапаратом відбулася далекого, але усім пам'ятного 1953 року. Із 1962-го навчався на факультеті фізичного виховання Кременецького державного педагогічного інституту. Працював учителем фізкультури, фотокореспондентом районних газет Збаража і Кременця. Значна частина його творчого життя має стосунок до Тернопілля, насамперед тим, що перша персональна виставка була організована 1969 року в Збаражі, а перші еротичні фотографії експонувалися через два роки у Тернополі.

В'ячеслав Костюков – член Національної спілки фотохудожників України та член Міжнародної спілки літераторів і журналістів. Його фотовиставки експонувалися від міст Барнаула, Томська, Новосибірська, через Москву, Санкт-Петербург, Мінськ, Київ, Львів, Тернопіль та інші міста України – аж до далекого Лондона. Із задоволенням зазначаємо, що віднині до міст-експонентів творчих фотовиставок маестро В'ячеслава Костюкова приєднався і наш Кременець, в якому розпочиналися студентські роки майбутнього митця.

Жодного сумніву, що змістове наповнення і духовно-художня спрямованість творчості фотохудожника найповнішою мірою репрезентують його перші масштабні фотовиставки «Моя любов – жінка» (1989 рік, Москва) та «...І бог створив жінку» (1990 рік, Київ). Вважаємо за доцільне повідомити, що саме за цією тематикою у 2004 році була організована фотовиставка творів В'ячеслава Костюкова у фойє Верховної Ради України, де мала успіх: майстрові вдалося викликати високі естетичні почуття й отримати схвальні відгуки про свою творчість у людей, заглиблених у дуже віддалену від естетики справу – політику. Додамо, що після виставки у парламентському фойє експозиція перебазувалася до не менш престижної установи – Національної бібліотеки України ім.В.І.Вернадського, колектив якої також був вражений високим художнім рівнем творчості В'ячеслава Костюкова. Доцільно також акцентувати на ще одній суттєвій для нас деталі: журналісти низки ЗМІ, інформуючи про виставки В'ячеслава Костюкова, пишуть про блискучий успіх чи високохудожній рівень творчості тернопільського фотомайстра – саме тернопільського, чим акцентують на нерозривності його творчих зв'язків з Теронопіллям і додають вагомих балів до рейтингу нашого краю на культурно-мистецькому небосхилі України.

В'ячеслав Костюков – не просто талановитий художник, не просто різносторонньо обдарована людина, а митець-філософ, якому доступні невидимі, глибинні, духовно витончені зв'язки і залежності речей і явищ цього світу. Це виявляється у його творчості і життєдіяльності, в конкретних вчинках і словах. Коли запитали, чому він колекціонує такі непоєднувані речі, як фотоапарати і годинники, майстер у відповідь продемонстрував бачення ним невидимого іншими зв'язку між цими двома предметами: фотоапарат зупиняє час, а годинник продовжує його біг. Відповідь, яку може дати людина лише з тонким філософським сприйняттям світу.

В'ячеслав Костюков зі своїм творчим дітищем – ху-

дожньою фотовиставкою – повернувся до Кременця, міста своєї студентської молодості. Повернувся зрілим, визнаним майстром – за рівнем творчості, та молодим, енергійним, сповненим духовних сил і творчих ідей – за своїм внутрішнім єством, яке не визнає згубного впливу часу і декларує Любов як найпотужнішу творчу силу світу, Красу, як немеркнуче знамено такої сили, і Жінку, як єдиного прапороносця, гідного нести це знамено поміж людей, аби вони навчилися відрізняти Істину від Хиби та Лжі, Добро – від Зла та Лукавства, а Красу – від Лжекраси і Потворності.

Оглянувши виставку еротичної фотографії В'ячеслава Костюкова, переконуємося: його художня фотоеротика – це тест на інтелект, на наявність етико-естетичного сприйняття світу в його духовних і тілесних іпостасях. Тест на те, чи маємо ми даровану Господом здатність, навіть талант бачити за зовнішнім внутрішнє, за тілесністю – духовність, за почуттями – думку, за покликом пристрасті – голос серця, за бажанням тіла – прагнення душі. Згідно з цим переконанням приходимо до висновку: Господь дав жінці красу і ніжність, аби чоловіки навчилися виявляти мудрість і мужність, бо ж справжня краса визнає лише істинну мудрість, а тендітна ніжність схиляється лише до високої мужності. Якщо хтось, залишивши виставкову залу, цього не зрозумів, то огляд експозиції доцільно повторити, аби до такого розуміння прийти.

«Моя любов – жінка» – так каже В'ячеслав Костюков. Кожен з нас, насамперед маю на увазі себе, приєднується до цієї тези. Бо жінка – центр людського світу, її краса – це окраса світу. І батьківщина починається з жінки: матері, коханої, доньки, бо саме заради них кожен справжній чоловік готовий стати мужчиною – виявити мужність і віддати усе своє, аби вони були на білому світі.

Патріотизм, відданість, жертовність розпочинаються і завершуються жінкою. Підтвердженням цьому є художні фотокомпозиції та етюди В'ячеслава Костюкова: у центрі мистецького твору – жінка, а в контексті – мальовнича природа рідного краю, елементи сьогодення – соціальна чи навіть побутова конкретика; німі, але багатозначні свідки історичної минувшини – залишки фортець, замків, палаців; символи національної духовності – куполи християнських храмів.

Акцентуємо на символічній деталі: співавтор фотовиставок В'ячеслава Костюкова – Олеся Непийвода – його учениця, член Міжнародної спілки літераторів і журналістів, «Міс Преса Прикарпаття» 1999 року, фотомодель Західної України 2000 року, учасниця фотовиставок в Україні та за кордоном.

Високий комплімент майстру: за критерієм майстерності водорозділ між його творами і творами його учениці провести майже неможливо. І це закономірно, бо учитель і його учениця склали неповторний, а тому потужний творчий тандем, у якому синтезувалися зрілість і молодість, чоловіче і жіноче духовні начала, без яких неможливий жоден творчий процес. Адже митець – то Він, а творчість – Вона, і справжнє мистецтво можливе лише за умови, коли митець і творчість зливаються воєдино. Така ядність гарантує їм творче довголіття. Хто в цьому сумнівається, відвідайте виставку художньої фотографії В'ячеслава Костюкова.

Фото Петра ДАНИЛЮКА

НАУКА – В ОЛІМПІЙСЬКОМУ КОНТЕКСТІ

"Битви" інтелектуалів у форматі І етапу Всеукраїнської студентської олімпіади з фахових дисциплін розгорнулися по всьо-

му педагогічному фронту: в усіх ВНЗ, на всіх спеціальностях, з участю студентв усіх курсів. Не став винятком і наш інститут: олімпійські наукові "турніри" охоплюють все більше спеціальностей.

Зокрема, взяти участь у "фінальному турі" змагань знавців біологічних наук виявили 22 студенти, тобто кожен десятий представник біологічного факультету. Турнір організовано у два етапи: проходження тестового контролю та підготовка розгорнутої письмової відповіді на проблемне питання. З урахуванням педагогічної спрямованості нашого ВНЗ тестові завдання формувалися на основі завдань ІІІ, найскладнішого, етапу олімпіади. Тому й не дивно, що на етапі тестового випробування наші інтелектуали-біологи із можливих 90 балів не змогли "забрати" і половини. Це свідчить не стільки про недостатній рівень знань, скільки про необхідність оволодіння інноваційними методами і прийомами засвоєння знань і сучасним, модернізованим інструментарієм їх застосування для аналізу та вирішення проблемних завдань. Найвищий тестовий результат у Надії Ковальської (21-Б) – 42,5 бала, у неї ж і найкращий показник письмової роботи – 23 бали, що закономірно принесло їй заслужену й абсолютну перемогу – 65,5 бала, чим вона на 8 балів випередила Юрія Гарніка (32-Б), котрий посів ІІ місце. Ще більший розрив між ним і "бронзовим" призером Ларисою Костюк (31-Б) – 9 балів. Всього на 0,5 бала відстала від призового місця Юлія Гупік (31-Б). Людмила Яблонська (41-Б), Людмила Ткачук (51-Б), Юлія Іванчук (32-Б) показали однаковий результат – 42,5 бала, проте місця їхні (V,VI, VII) визначені за результатами виконання тестових завдань і якості відповідей на проблемні питання. Привернув увагу кінцевий підсумок участі в олімпіаді Романа Євтушика (51-Б), який показав один із високих результатів на етапі проходження тестового контролю, але не набрав достатньої кількості балів за письмову відповідь і тому опинився посеред турнірної таблиці, посівши 9-е місце.

12 студентів ІІ – V курсів факультету "Іноземна філологія" пробували свої сили у змаганнях з німецької мови, що проводились у чотири тури: виконання лексико-граматичних вправ (у межах 60 хвилин), написання творчої роботи за сюжетом

переглянутого відеофрагменту (90 хвилин), аудіювання (60 хвилин), усне ситуативне мовлення на основі сюжетних картинок. Кожен тур мав принести учаснику по 100 очок. Переможці набрали приблизно дві третини можливих балів: Олена Громова (51-Н) – 246 балів, Катерина Кот (21-Н) – 259 балів і Денис Касьянчук (31-Б) – 275 балів.

Учасниками фінального турніру І туру олімпіади з англійської мови стали п'ятеро представників спеціальності "Англійська філологія". Програма змагань передбачала виконання п'яти модульних завдань: читання, аудіювання, письмові тести на перевірку рівня сформованості лексико-граматичної компетенції та на знання літератури англомовних країн, письмова творча робота на перевірку рівня навичок креативного письма. Вікторія Рубінець (51-А) показала кращий результат у трьох видах завдань, в аудіюванні розділила І – ІІ місця з одногрупницею Ольгою Юрчак, а в знанні літератури англомовних країн уступила їй одне очко. У підсумку, Вікторія Рубінець – на першому місці, Ольга Юрчак стала другою, а символічна "бронза" – за четвертокурсницею Катериною Мєхоновою.

Своєрідно був організований І етап олімпіади з педагогіки, в якому брали участь 30 студентів других курсів усіх факультетів. Вони виконували два завдання: писали творчу роботу на тему "Моя професія у контексті реалій та перспектив ХХІ століття" та проходили комп'ютерне тестування з метою оцінки рівня теоретичних знань з педагогіки.

Перше місце одноосібно виборола Анна Козлова (21-А), а "срібло" та "бронзу" розділили між собою два тріумвірати: "срібний" – у складі Олени Силки (21-СП), Тетяни Дударчук (21-М), Андрія Ткачука (21-Ф) та "бронзовий", до якого увійшли Світлана Ніколайчук (21-А), Сергій Колісецький (21-ТО), Ольга Ясковець (21-Б). Особливість "педагогічного" фіналу олімпіади полягає ще й у тому, що до числа призерів не потрапили представники "найпедагогічнішої" спеціальності – дошкільної освіти, а це певною мірою дивує...

Об'єктивність вимагає назвати організаторів фінальних турнірів між студентами-інтелектуалами: знавців біологічних наук спрямовували кандидат хімічних наук Д.О.Польовий і кандидат біологічних наук О.К.Галаган; з інтелектуалами-поліглотами працювали кан-

дидати філологічних наук О.А.Марунько, І.С.Коханська, Д.Ч.Чик, Н.В.Янусь, Т.С.Семегин, а їм допомагали І.Ф.Лизун, О.І.Чик, І.Ю.Сторожук, М.В.Слободян, О.В.Сафіюк; знавців педагогічної науки привели до фіналу кандидати педагогічних наук Л.М.Кравець, Н.В.Приймас, І.І.Гаврищак.

Бажаємо переможцям і керівникам успішного виступу на заключному етапі Всеукраїнської студентської олімпіади!

ЗИМОВИЙ ТРІУМФ "БУРЕВІСНИКА"

Рішенням Федерації футболу України асистенту кафедри теорії і методики фізичного виховання, тренеру команди "Буревісник" з футболу Кременецького гуманітарно-педагогічного інституту ім.. Тараса Шевченка АНТОНЮКУ Анатолію Трохимовичу видана ліцензія "С" тренера з футболу, яка дає право працювати тренером на території, що перебуває під юрисдикцією Федерації футболу України згідно з Тренерською конвенцією УЄФА. Ліцензію підписали Президент ФФУ Г.Суркіс і Голова Регіональної Федерації футболу В.Мариновський. Очолювана А.Т.Антонюком команда "Буревісник" – один з лідерів конференції "Захід" у першості України з футболу серед команд ВНЗ.

Завершився IV міжобласний турнір з міні-футболу за Перехідний Кубок пам'яті Героя України В'ячеслава Чорновола, в якому брали участь шість команд з Тернопільської, Львівської та Волинської областей: наш "Буревісник", "Волинь" з Ковеля, "Вікторія" з Великих Бірок (Тернопільський район), "Таксі" з міста Броди, "Шахтар" з Червонограда Львівської області та "Колос" із Теребовлі.

Уболівальники побачили десять захоплюючих, безкомпромісних поєдинків, в яких не було зафіксовано жодної нічиєї (!), а футболісти порадували більш як сотнею забитих голів. У трьох зустрічах рахунок наближався до "астрономічного": 17:3 – таким був результат перемоги теребовлянського "Колоса" над червоноградським "Шахтарем".

У поєдинку за ІІІ місце зустрілися теребовлянський "Колос" і бродівська команда "Таксі". Зауважимо, що вони вже виходили на поєдинок у попередніх іграх: їх двобій був напрочуд напруженим і рівним. Теребовлянцям лише наполегливістю та зусиллями спортивної волі вдалося здолати опір бродівчан (5:4). Поєдинок за третє місце виявився не менш видовищним, навіть голів була забита така сама кількість (9), однак проходив він уже за повної переваги "Колоса" і закінчився його переконливою перемогою – 7:2.

За іншим сценарієм проходила фінальна зустріч між нашим "Буревісником" і великобірківською "Вікторією", які мірялися силами і в попередніх матчах. Тоді "Буревісник" відносно легко змусив "Вікторію" капітулювати – 5:0. Це, до речі, був єдиний матч турніру, в якому ворота переможців залишилися "сухими". До фіналу "Вікторія" готувалася наполегливіше, не менш наполегливо вона рвалася до перемоги. Але це не вплинуло на остаточний результат: за виявлений спортивний характер і прагнення до перемоги футбольна фортуна віддячила футболістам "Вікторії" трьома голами у ворота "Буревісника". Однак цього виявилося замало, бо футболісти інституту залишилися вірними собі і змусили великобірківців п'ять разів розпочинати з центра поля. 5:3 – і Перехідний Кубок пам'яті Героя України В'ячеслава Чорновола поповнив колекцію спортивних нагород нашого ВНЗ.

Спортивну славу інституту примножили: Андрій Мороз, Віталій Богданов, Андрій Антонюк, Роман Клак (капітан команди), Павло Шенюк, Вадим Щирба, Павло Сампара, Михайло Вітерук, Віталій Груша, Владислав Сороцький і Богдан Слоневський.

Привів команду до кубкового тріумфу її незмінний тренер Анатолій Антонюк. У фінальному поєдинку нашому Анатолію Трохимовичу виявилося під силу підтвердити отриману ліцензію тренера з футболу.

Сторінку підготувала Валентина КАЩУК

КРЕМЕНЕЦЬКИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ КОЛЕДЖ КОГПІ ІМ. ТАРАСА ШЕВЧЕНКА ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ НА 2012-2013 НАВЧАЛЬНИЙ РІК

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень молодшого спеціаліста (на основі базової загальної середньої освіти, 9 кл.):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 5.01020101 Фізичне виховання*:
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури, оператор ПЕОМ.*
українська мова (диктант) - профільний; фізична культура (творчий конкурс).

0202 Мистецтво 5.02020501 Образотворче мистецтво*:
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва, керівник гуртка художніх промислів.*
українська мова (диктант) - профільний; образотворче мистецтво (творчий конкурс).

0202 Мистецтво 5.02020401 Музичне мистецтво*:
Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва, керівник хореографічного колективу.*
українська мова (диктант) - профільний; музика (творчий конкурс).

0101 Педагогічна освіта 5.01010101 Дошкільна освіта:
Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку, вчитель іноземної мови у дошкільних закладах.*
українська мова (диктант); біологія (усно) - профільний.

0101 Педагогічна освіта 5.01010301 Технологічна освіта:
Кваліфікація: *Вчитель технологій і креслення, керівник гуртка художніх промислів.*
українська мова (диктант); математика (усно) - профільний.

Заяви приймаються з 02 липня по 20 липня
Вступні екзамени та творчі конкурси з 21 липня по 31 липня.
Зарахування в коледж:
за державним замовленням - до 11 серпня;
за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут ім. Тараса Шевченка

ОГОЛОШУЄ ПРИЙОМ СТУДЕНТІВ НА 2012-2013 навчальний рік

ДЕННА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 6.010201 Фізичне виховання*:
Спеціалізація: *Методика туристичної роботи.*
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
українська мова та література − сертифікат Українського центру оцінювання якості освіти (далі сертифікат);
біологія − сертифікат (профільний);
фізична культура - творчий конкурс.

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 6.010201 Фізичне виховання*:
Додаткова спеціальність: 6.040102 Біологія.
Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
українська мова та література − сертифікат;
біологія − сертифікат (профільний);
фізична культура - творчий конкурс.

0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*:
Спеціалізація: *Художня культура.*
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва.*
українська мова і література − сертифікат;
історія України − сертифікат (профільний);
образотворче мистецтво - творчий конкурс.

0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*:
Спеціалізація: *Хореографія.*
Кваліфікація: *Вчитель музичного мистецтва.*
українська мова та література − сертифікат;
історія України − сертифікат (профільний);
музичне мистецтво - творчий конкурс.

Заяви приймаються з 02 липня по 17 липня
Творчі конкурси з 17 липня по 31 липня

0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 6.030103 Практична психологія.
Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку.*
українська мова та література − сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.

0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 6.010102 Початкова освіта.
Кваліфікація: *Вихователь дітей дошкільного віку.*
українська мова та література − сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.

0101 Педагогічна освіта 6.010106 Соціальна педагогіка (художньо-прикладна діяльність):
Додаткова спеціальність: 6.030103 Практична психологія.
Кваліфікація: *Соціальний педагог.*
українська мова та література − сертифікат;
історія України - сертифікат (профільний);
іноземна мова або біологія - сертифікат.

0401 Природничі науки 6.040102 Біологія*:
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель біології.*
українська мова та література − сертифікат;
біологія − сертифікат (профільний);
фізика або хімія − сертифікат.

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта (декоративно-прикладна творчість):
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель технологій і креслення.*
українська мова та література − сертифікат;
математика − сертифікат (профільний);
фізика або хімія − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (німецька мова і література, українська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель німецької мови і зарубіжної літератури.*
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова − сертифікат (профільний);
історія України − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (німецька мова і література, англійська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель німецької мови і зарубіжної літератури.*
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова − сертифікат (профільний);
історія України − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (англійська мова і література, німецька мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури.*
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова − сертифікат (профільний);
історія України − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія* (аглійська мова і література, польська мова і література):
Кваліфікація: *Вчитель англійської мови і зарубіжної літератури.*
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова − сертифікат (профільний);
історія України − сертифікат.

Заяви приймаються з 02 липня по 31 липня
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників - 1 серпня

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста):

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта
0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 6.010201 Фізичне виховання*
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*

Заяви приймаються з 06 липня по 04 серпня. Конкурсний відбір з 05 серпня по 10 серпня

До заяви на ім'я ректора необхідно додати:
- документ державного зразка про повну загальну середню освіту (документ про здобутий освітньо-кваліфікаційний рівень або документ про базову загальну середню освіту) і додаток до нього, за особистим вибором оригінали або завірені копії;
- медична довідка за формою 086-О (оригінал або її завірена копія);
- довідка про щеплення;
- 6 фотокарток розміром 3х4 см;
- сертифікати Українського центру оцінювання якості освіти (оригінали або завірені копії);
- документ, що дає право на пільги при вступі;
- копія ідентифікаційного номера;
- копія трудової книжки.
Свідоцтво про народження, паспорт, військовий квиток вступник пред'являє особисто.

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 7.03010301 Практична психологія.
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку. Практичний психолог.*

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Додаткова спеціальність: 7.01010201 Початкова освіта
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку. Вчитель початкової школи.*

0101 Педагогічна освіта 7.01010301 Технологічна освіта (декоративно-прикладна творчість):
Спеціалізація: *Інформатика.*
Кваліфікація: *Вчитель технологій, профільного навчання (декоративно-прикладної творчості) і креслення. Вчитель інформатики (зазначається в додатку до диплома).*

0202 Мистецтво 7.02020501 Образотворче мистецтво:*
Спеціалізація: Художня культура.
Кваліфікація: Вчитель образотворчого мистецтва, етики і естетики. Вчитель художньої культури (зазначається в додатку до диплома).
0202 Мистецтво 7.02020401 Музичне мистецтво:*
Спеціалізація: Хореографія.
Кваліфікація: Вчитель музичного мистецтва, етики та естетики. Керівник хореографічного колективу (зазначається в додатку до диплома).
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 7.01020101 Фізичне виховання:*
Спеціалізація: Методика туристичної роботи.
Кваліфікація: Вчитель фізичної культури. Організатор туристичної роботи (зазначається в додатку до диплома).
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та література (німецька, англійська):*
Спеціалізація: Шкільне бібліотекознавство.
Кваліфікація: Філолог. Вчитель німецької і англійської мови та зарубіжної літератури. Шкільний бібліотекар (зазначається в додатку до диплома).
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та література (англійська, німецька):*
Спеціалізація: Шкільне бібліотекознавство.
Кваліфікація: Філолог. Вчитель англійської і німецької мови та зарубіжної літератури. Шкільний бібліотекар (зазначається в додатку до диплома).
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та література (англійська, польська):*
Спеціалізація: Шкільне бібліотекознавство.
Кваліфікація: Філолог. Вчитель англійської і польської мови та зарубіжної літератури. Шкільний бібліотекар (зазначається в додатку до диплома).
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та література (англійська, українська):*
Спеціалізація: Редагування освітніх видань.
Кваліфікація: Філолог. Вчитель англійської мови, української мови і літератури та зарубіжної літератури. Редактор освітніх видань (зазначається в додатку до диплома).
0401 Природничі науки 7.04010201 Біологія:*
Додаткова спеціальність: 7.01020301 Здоров'я людини.
Кваліфікація: Біолог. Вчитель біології, екології та основ здоров'я. Організатор валеологічної служби в дошкільних, шкільних та реабілітаційних закладах освіти.

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (перепідготовка):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку.*

Заяви приймаються з 06 липня по 04 серпня. Конкурсний відбір з 05 серпня по 10 серпня.

Підвищення кваліфікації

0101 Педагогічна освіта 5.01010101 Дошкільна освіта
0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта

Освітньо-кваліфікаційний рівень магістра (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра, спеціаліста):

0401 Природничі науки 8.04010201 Біологія*
Кваліфікація: *Біолог. Викладач біології.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);
іноземна мова (усно).

0202 Мистецтво 8.02020401 Музичне мистецтво*
Кваліфікація: *Викладач музичного мистецтва.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);
іноземна мова (усно).

0101 Педагогічна освіта 8.01010301 Технологічна освіта*
Кваліфікація: *Викладач загальнотехнічних дисциплін і методики навчання технологій.*
Вступні випробування:
фахове вступне випробування (усно);
іноземна мова (усно).

Заяви приймаються з 06 липня по 04 серпня
Вступні випробування з 05 серпня по 10 серпня

Зарахування в інститут: за державним замовленням - до 11 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

ЗАОЧНА ФОРМА НАВЧАННЯ

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня молодшого спеціаліста):

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта
0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 6.010201 Фізичне виховання*
0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*
0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*

Освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавра (на базі повної загальної середньої освіти):

0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 6.010201 Фізичне виховання*:
українська мова та література − сертифікат;
біологія − сертифікат (профільний);
фізична культура - творчий конкурс.

0202 Мистецтво 6.020205 Образотворче мистецтво*:
українська мова і література − сертифікат;
історія України − сертифікат (профільний);
образотворче мистецтво - творчий конкурс.

0202 Мистецтво 6.020204 Музичне мистецтво*:
українська мова та література − сертифікат;
історія України − сертифікат (профільний);
Музичне мистецтво - творчий конкурс.

Заяви приймаються з 11 липня по 31 липня
Творчі конкурси з 01 серпня по 10 серпня

0101 Педагогічна освіта 6.010101 Дошкільна освіта:
українська мова та література − сертифікат;
біологія - сертифікат (профільний);
математика або історія України - сертифікат.

0101 Педагогічна освіта 6.010103 Технологічна освіта:
українська мова та література − сертифікат;
математика − сертифікат (профільний);
фізика або хімія − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія (німецька)*:
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова− сертифікат (профільний);
історія України − сертифікат.

0203 Гуманітарні науки 6.020303 Філологія (англійська)*:
українська мова та література − сертифікат;
іноземна мова − сертифікат (профільний);
історія України− сертифікат.

0401 Природничі науки 6.040102 Біологія*:
українська мова та література − сертифікат;
біологія − сертифікат (профільний);
фізика або хімія − сертифікат.

Заяви приймаються з 11 липня по 09 серпня
Термін оприлюднення рейтингового списку вступників - до 11 серпня

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку. Практичний психолог.*
0101 Педагогічна освіта 7.01010301 Технологічна освіта
Кваліфікація: *Вчитель технологій, профільного навчання (декоративно-прикладна творчість) і креслення.*
0202 Мистецтво 7.02020501 Образотворче мистецтво*
Кваліфікація: *Вчитель образотворчого мистецтва, етики і естетики.*
0202 Мистецтво 7.02020401 Музичне мистецтво*. Кваліфікація: *Вчитель музики, етики і естетики.*
0102 Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини 7.01020101 Фізичне виховання* . Кваліфікація: *Вчитель фізичної культури.*
0203 Гуманітарні науки 7.02030302 Мова та література (англійська, німецька)*
Кваліфікація: *Вчитель англійської і німецької мови та зарубіжної літератури.*
0401 Природничі науки 7.04010201 Біологія*. Кваліфікація: *Біолог. Вчитель біології.*

Освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста (на базі освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста (перепідготовка):

0101 Педагогічна освіта 7.01010101 Дошкільна освіта:
Кваліфікація: *Організатор дошкільної освіти. Вихователь дітей дошкільного віку.*

Заяви приймаються з 06 липня по 04 серпня. Конкурсний відбір з 05 серпня по 10 серпня

Зарахування в інститут: за державним замовленням - до 11 серпня; за кошти фізичних та юридичних осіб - до 25 серпня.

ВЕРНІСАЖІ, КОНКУРСИ, ЗВІТИ...

У постійному творчому горінні живуть і працюють представники старшого та юного поколінь митців нашого навчального закладу. Напередодні нового року в Тернопільському художньому музеї проходила виставка кременецьких мистецьких гуртів "Палітра" та "Гладущик", де на суд тернополян і гостей обласного центру було представлено 60 різнопланових творчих робіт. Митці "Гладущика" (Богдан Романюк, Жанна Тріщук та Володимир Прохоров) показали краєвиди рідного міста в техніках олійного

живопису і пастелі та декоративні скульптури з дерева.

У доробку жіночого мистецького гурту "Палітра" (керівник – викладач педінституту Тетяна Балбус) – 76 робіт. 36 із них, об'єднаних у серії "Цвітіння", "Букети", "Елементи писанкарства", "Флора", "Пори року" і "Дерево життя" (гуаш, колаж), – авторства Тетяни Балбус; натюрморти і пейзажі "Кременецькі мотиви", "Відгуки історії" та інші – Світлани Ткачук (олія), Богдани Гуменюк (акварель, олія, кольорові олівці), Олександри Панфілової (олія); натюрморти й ікони Люд-

мили Вербило (олія); квіткові композиції та пейзажі Іванни Погонець. Зоя Мацишина представила гобелен із зображенням стилізованого храму, а Надія Волощук запропонувала відвідувачам музею писанки різних технік виконання і зокрема творчі композиції, в яких поєднала ляльку-мотанку з писанками.

Згодом "Палітра" підготувала традиційну звітну виставку творчих робіт у Кременецькому краєзнавчому музеї, де з ними мали нагоду познайомитись не лише кременчани, а й багато туристів, які часто відвідують наше місто.

Проте не відстають від своїх старших колег і юні художники мистецького гурту "Натхнення" й окремі студенти спеціальності "Образотворче мистецтво" педагогічного коледжу й інституту. Улюбленим місцем проведення їхніх вернісажів залишається виставкова зала Кременецької міської бібліотеки імені Ю. Словацького. Окрім звітної виставки робіт молодіжного мистецького гурту "Натхнення", тут показали свої полотна студенти другого та четвертого курсів педколеджу під назвою "Краєвиди рідного краю очима молодих митців".

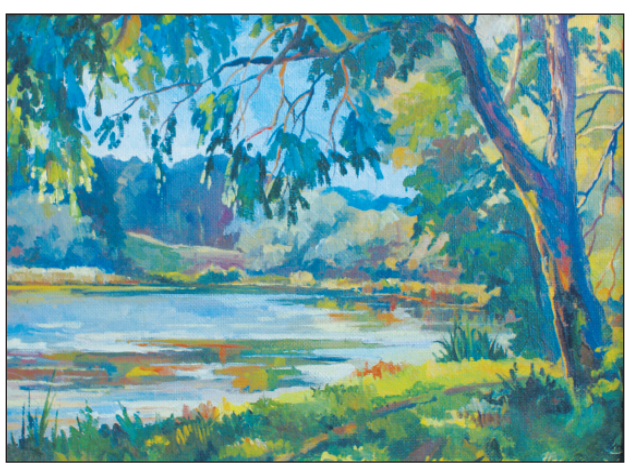

Невеличкі щотижневі колективні та персональні виставки митців-початківців, організованих з ініціативи Тетяни Балбус, можна побачити у фойє корпусів інституту. Так, виставка "Моя країна – мій рідний край" була представлена роботами студентів другого курсу Ігоря Міщени, Маргарити Косар, Оксани Базиволяк, Аліни Угляр, Людмили Тивонюк, Христини Савенко, Миколи Пасічника, четвертокурсників Сергія Тріщука й Олени Маландій.

Перші несміливі кроки власного митецького шляху зробили студентки першого курсу Вікторія Тимощук, Зеновія Мороз, Людмила Скакальська та Вероніка Устич.

Крім цього, наші студенти відсилають свої роботи на мистецькі конкурси. Дипломи обласного конкурсу "Славен край наш – Україна" та цінні подарунки отримали: Вікторія Тимощук і Людмила Скакальська з 11-Рк групи; студенти 21-Рк групи Аліна Угляр, Лілія Тивонюк, Уляна Рарок, Христина Савенко, Марія Черинда, Олександра Куца та четвертокурсники Сергій

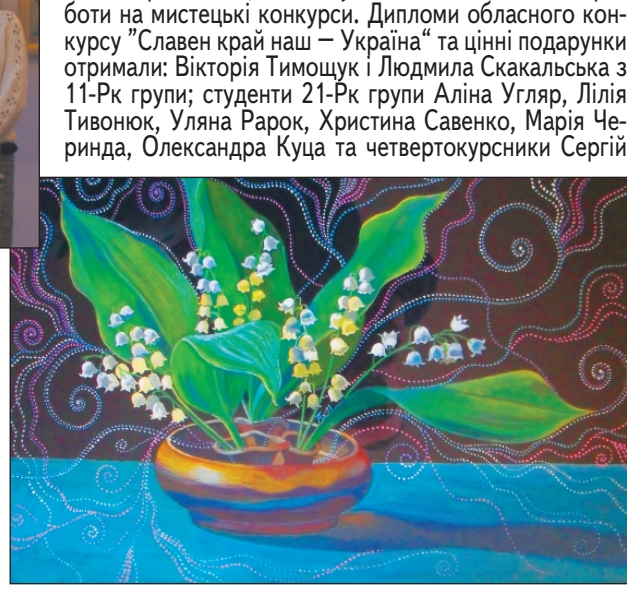

Тріщук, Олена Маландій, Юрій Скакальський, Андрій Якубовський, Роман Сидорчук, Валентина Остапчук. Роботи Вероніки Устич, Вікторії Тимощук та Аліни Угляр були надіслані на конкурс імені Саші Путрі до м. Полтави.

Мистецьке життя нашого навчального закладу триває, щороку дарує нові яскраві імена та неповторні роботи. Хай же наших митців завжди супроводжує Муза та успіх!

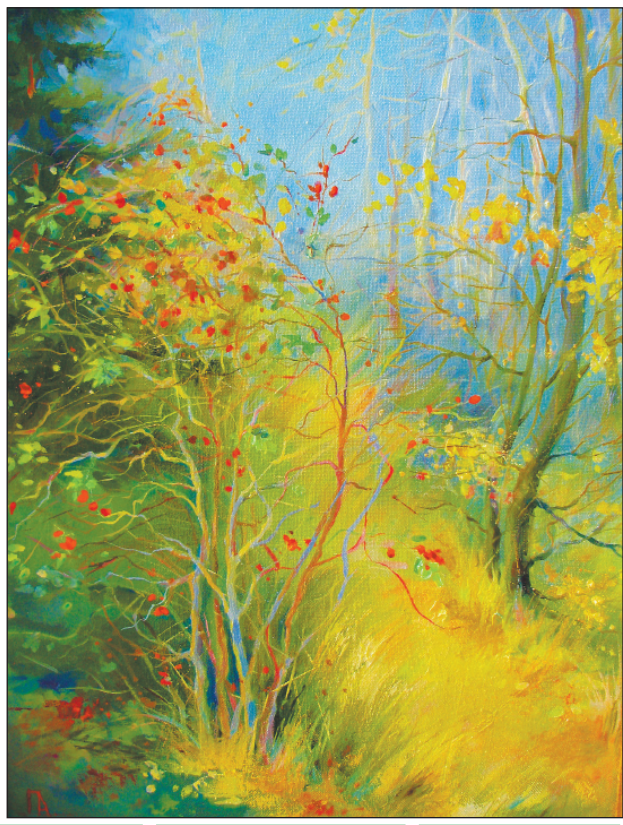

"Замок" - газета КОГПІ ім.Тараса Шевченка
Видається українською мовою.
Свідоцтво **ТР №422-22Р**, 05.12. 2006 р.
Індекс **96492**
Засновник і видавець: трудовий колектив КОГПІ ім. Тараса Шевченка

Наш розрахунковий рахунок:
35427008001808
МФО 838012
УДК в Тернопільській області
ЗКПО 02125556

Головний редактор
Анатолій БАГНЮК
Літературний редактор, відповідальний секретар
Ніна КАЗЬМІРУК
Редактор-дизайнер
Сергій ЮРЧУК

Редактор відділу студентської молоді, оператор комп'ютерного набору і верстки
Валентина КАЩУК
Фотохудожник
Петро ДАНИЛЮК

Видрукувано у ТОВ "Буковинський видавничий дім" м.Чернівці, вул. Прутська, 29
Наклад 1500 прим.

Наша адреса: 47003, вул. Ліцейна, 1, м.Кременець, Тернопільська обл.